

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۱ آبان ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم ماده الحاقیه به لایحه متمم بودجه از طرف آقای تهرانچی
- ۳ - شور و تصویب گزارش لایحه استخدام دکتر میلیسیو برای ریاست کل دارائی
- ۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و سه ربع پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز ۱۹ آبان ماه را آقای (طوسی) منشی قرانت نمودند

جمعی از نمایندگان - دستور . دستور

تهرانچی - اجازه میفرمائید؟

رئیس - آقای تهرانچی يك طرحی داشتند میخواستند

بدهند .

۲ - تقدیم ماده الحاقیه به لایحه متمم بودجه از طرف آقای تهرانچی

تهرانچی - عرض کنم البته آقایان تصدیق میفرمایند که مملکت ما فوق العاده در تنگی آذوقه و خوار بار قرار گرفته و البته علتش هم بر تمام آقایان و تمام مردم پوشیده نیست و محتاج بتکرار بنده نیست که در اینجا بگویم

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - آقای مصدق جهانشاهی در صورت مجلس فرمایشی

دارید؟

مصدق جهانشاهی - بلی . آقای آصف مدتها است شغل

دولتی قبول کرده اند دیگر ایشان را در صورت مجلس غایب

بی اجازه نوشتن بعقیده بنده مورد ندارد (صحیح است)

رئیس - آقای فرمانفرمائیان شما هم مطلبی داشتید؟

فرمانفرمائیان - قبل از دستور عرض داشتم .

رئیس - صورت مجلس تصویب شد .

(مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

عین مذاکرات مشروح صد و هشتمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- فائین با اجازه - آقایان : شجاع - فاطمی .
- فائین بی اجازه - آقایان - دکتر ضیاء - نویخت - فرخ - اورنگ - مشیردوانی - مکرم افشار - ناصری - امیر ابراهیمی - نیکپور - دبستانی - خسرو شاهی - صادق وزیری - مقدم - اعتبار - کامل ماگو - همراز - آصف .
- دیر آمدگان بی اجازه - آقایان - اکبر - امامی - نصرتیان .

(صحیح است) ولی چیزی را که لازم میدانم عرض کنم این است که ما باید از هر جهت در صد چاره جوئی بر آئیم یعنی باید از هر طریقی که شده از این تنگی و مضیقه که بیک جهات خارجی بما وارد شده جلو گیری کنیم و کمک با ذوقه مردم بکنیم و این در درجه اول از وظایف ما است ...

جهانشاهی - دولت مشغول است آقا .

نهر انچی - البته دولت هم مشغول است ولی ماها هم باید مشغول باشیم تنها اقدام دولت کافی نخواهد بود در اینجور مواقع بر تمام افراد لازم است در این قبیل مواقع کمک بکنند البته (صحیح است) باین جهت یک طرحی راجع بجلو گیری از اینکه در این موقع که این طور قحط و غلاما را تهدید میکنند و واقعاً از گرسنگی یک عده یا میمیرند یا مریض میشوند و از بین میروند در این صورت البته خوش آیند نیست که شاید با جو یک مواد دیگری درست کنند و بفروشند در صورتیکه جو در عوض آذوقه در مملکت باید مصرف شود (صحیح است) و عوض آذوقه بکار برود آقا (صحیح است) و شایسته نیست این را ببابند و در مملکت از یک چیزهای تفریحی و مشروبانی تهیه کنند و صرف آنها بکنند (صحیح است) باین جهت بنده طرح قانونی پیشنهاد میکنم و تقدیم مجلس شورای ملی میکنم که بامضای عده زیادی از آقایان نمایندگان قریب پنجاه و هشت نفر رسیده است که این منظور تأمین شود ...

یکی از نمایندگان - طرح قانونی نیست آقا . مباده الحاقیه است بر ممتم بودجه .

نهر انچی - بلی ماده الحاقیه باشد مقصود این است که جو و خرما فاسد نشده هم بمصرف تهیه مشروبات الکلی نرسد .

۳ - شور و تصویب لایحه استخدام دکتر میلیسپو برای ریاست کل دارائی

رئیس - لایحه استخدام دکتر میلیسپو مطرح است . گزارش کمیسیونهای بودجه و قوانین دارائی خوانده میشود . گزارش از کمیسیونهای بودجه و قوانین دارائی بمجلس شورای ملی .

چرا این عده را خارج کردید و چرا یک عده دیگر را آوردید چه عیبی در آن بود و چه حسنی در این هست جوابی ندارند بدهند و صرفاً روی هوی و هوس است التفات می فرمائید؟ و روی منافع خصوصی و اغراض شخصی است و ابداً روی مصالح مملکت و زرای ایران تا بحال در این قسمت بنده بجز آن عرض میکنم قدم برنداشته اند اگر روی مصالح کشور حقیقه از اشخاص صالح همانطور که از یک مستخدم خارجی تشویق می کردند از یک عضو مفید جامعه از یک جوان شایسته و لایق ایرانی تشویق می کردند احتیاجی با استخدام مستشار خارجی نداشتیم ولی ملاحظه فرمائید یک قدم برای اینها برنداشتند حرفهای آنها را مورد توجه قرار ندادند ملاحظه فرمائید که در ظرف این مدت اگر اینها را تشویق کرده بودند چه ترقیات بی پایانی در شئون اجتماعی ما پیدا شده بود عیب کار در این جا باز هم متوجه وزراء است بهمان ترتیبی که عرض کردم بواسطه عدم لیاقتی که وزرای گذشته داشته اند نخواسته اند یک قدم اساسی بردارند و روی اغراض خصوصی یک عده را آورده اند یک عده را برده اند . چرا؟ پیرسید . الان هم اگر پیرسید نمیدانند چرا . البته این موضوع بحث مفصلی دارد که نه موقع مقتضی است و نه بنده مجال دارم و همین مختصری که عرض کردم قناعت میکنم و انشاء الله اگر در موقع دیگری که فرصت پیدا کردم این موضوع را مفصل تر صحبت میکنم در موضوع استخدام دکتر میلیسپو هم بنده مخالفتی ندارم و حتی یک مرتبه دیگر هم در مجلس شورای ملی موقعی که اشاره بروابط دولت ایران و دولت آمریکا میکردم اظهار داشتم که از مستخدمین خارجی که از ملل خارجی در ایران خدمت کرده اند کشور ایران از مستخدمین خارجی خودش بالخصوص دکتر میلیسپو کمال رضایت را دارد و بنده شهادت میدهم مادامیکه دکتر میلیسپو در ایران خدمت میکرد با کمال صداقت و درستی خدمات خود را انجام داد و البته حالا هم یکی از کارهای خوب و اساسی دولت همین است و یک فکر اساسی است که دولت بتجدید استخدام دکتر میلیسپو اقدام کرده است و مورد رضایت همه هم است و امیدوارم

همانطور که انتظار همه است و همانطور که حقیقه در نتیجه خدمات سابق او که رضایت داریم مجدداً میخواهیم دکترا را استخدام کنیم و لایحه تجدید استخدام او را دولت بمجلس شورای ملی تقدیم داشته است ایشان هم پیش از پیش و صمیمانه و آنطوریکه مقدورش هست برای خدمت بایران دامن مردانگی بکمر بزند و انشاء الله خدمت بکند و انتظاری که ما از دکتر میلیسپو داریم و بنده مخصوصاً این است که ایشان بیایند و در دستگاه بودجه ما که خیلی زیاد است یک تجدید نظری بکنند چون مخارج ما خیلی زیاد است و بعقیده بنده هشت عشر مخارج وزارتخانهها و ادارات ایران مخارج زیادی است و غیر لازم و مقدار زیادی خرج فائزری و لو کس میشود که با وضعیت ملت و زلد گانی مردم بهیچوجه متناسب نیست و ما امیدوار هستیم که این مخارج زائد را رئیس کل مالیه ما آقای دکتر میلیسپو حذف کنند و این وجوه را به مصارف آبادی و عمران مملکت برسانند که جامعه ایران از آن استفاده بکند . مسئله دیگری که می خواستم عرض کنم این بود که حقیقه آقایان این کاغذ بازی در ادارات و وزارتخانه های ما حقیقه خسته کننده است و این موضوع را باید یکی از بین ببرند و تشکیلات ما را سهل و ساده بکنند که اگر یک مراسله ای بیک وزارتخانه یا یکی از ادارات دولتی برسد بلافاصله جواب داده شود و این مسئله خود موجب خواهد شد که از اتلاف وقت و عمل جلو گیری بشود و کار مردم سهولت بگذرد (صحیح است) کسی هم دلتنگ نخواهد شده و یک عده از اعضا هم وقتشان صرف کارهای دیگر خواهد شد . و انتظار دیگری که دارم مخصوصاً آقای دکتر میلیسپو از جوانهایی که ما داریم فعلاً در وزارتخانهها و مخصوصاً در وزارت دارائی که جوانان لایق و شایسته هستند و اگر یک وزیر یا مدیری بخواند از آنها قدردانی و تشویق بکند خدمات خوبی از آنها میشود انتظار داشت و اسباب آبرومندی مملکت خواهد شد و این موضوع را هم نصب العین خود قرار دهند که از جوانان شایسته و لایق ما تشویق بکنند که نوع آنها زیاد بشود و کارهای مهم وزارت

دارائی را بدست اینها بسپارند و از اینها انجام خدمات مهمه را خواستار شوند. موضوع دیگری که بنظر بنده فوق العاده اهمیت دارد این است اگرچه در ماده ۱۴ این لایحه قید شده که رئیس کل مالیه حق ندارد در مسائل سیاسی و مذهبی مداخله بکند و این انتظار قطعی بنده است که دکتر میلسپو بهیچوجه در سابق هم دخالت نداشته است و نخواهد هم داشت ولی از نظر اینکه بایشان اجازه داده شده است که یکعهده از همکاران خودش را انتخاب کند بایستی کمال دقت را داشته باشد که مستخدمینی که وارد ایران میشوند اینها نظریات سیاسی و مذهبی نداشته باشند فقط و فقط منظور و مقصودشان صرفاً خدمت اداری باشد و از نظریات سیاسی برکنار بمانند زیرا برای کشور ما امروز هیچ چیز مضرتر از این نخواهد بود که مستخدمین خارجی يك نظریات سیاسیرا خدای- نخواسته در کارشان اعمال بکنند که این موضوع هم به پرستیژ آنها لطمه وارد خواهد آورد و هم ضرر و زیان جبران ناپذیری برآی کشور ما تولید خواهد کرد بیش از این بنده عرضی ندارم.

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - خیلی خوشوقتم که آقای امیر تیمور در ورقه خارج عنوان مخالفت نوشته بودند ولی با اصل استخدام آقای دکتر میلسپو مخالفت نکردند (امیر تیمور - خیر مخالفتی نداشتم با استخدام ایشان) بلکه کمال موافقت را کردند و اندرزهایی دادند به ایشان که این را عقیده دارم در حضورشان باید گفت چون فعلاً که این مطالب را ایشان نمیشنوند باید وقتی که آمدند ملاقاتش بفرمایند و نظریات خودشان را بایشان بفرمایند. عرض کنم بنده قبل از استخدام دکتر میلسپو در آن دفعه در خدمت وزارت مالیه بودم و تا روزی که دکتر در ایران بودند بنده در خدمت وزارت دارائی بودم و او را هم در اداره مستشاری بودم و حقیقه میتوانم عرض کنم که اگر آقایان نظری بفرمایند بوضعیت مالیه ایران قبل از استخدام قبلی دکتر میلسپو و نظری بکنند بآن موقعی که از مملکت رفت و به بیند چقدر ترقی کرد

مالیه مملکت آنوقت فایده وجود ایشان کاملاً معلوم میشود. دکتر میلسپو بر حسب قانون استخدامش هر سه ماه یکمرتبه مجبور بود راپرتی از عملیاتش منتشر کند و این راپرتها را که هر سه ماه یکمرتبه منتشر میکرد بنده تمام آنها را دارم اگر دقت بکنید به راپرت سه ماهه اول و سه ماهه آخر آنوقت ملاحظه خواهید فرمود که مالیه مملکت چه اندازه ترقی کرد و مملکت مالیه اش سرو صورت پیدا کرد اعتبار داد بامضاء دولت و صراحتاً میگفت که قروض داخلی و هر نوشته که دست مردم هست تا دولت آنها را پردازد مالیه اش اساس پیدا نمیکند حتی فرمان مستمر بات قدیم که دست مردم بود جمع آوری کرد و بیک مبلغی خرید و خدمات اساسی واقعا بمملکت کرد که بنده فعلاً مقتضی نمیدانم بعضی برسانم منجمله این که گمرک اداره کرد آقایان میدانند که مستشار اول مستر شوستر که ما آوردیم نتوانست گمرکات ایران را اداره و مرمت کند و سر همان اختلافات بود که از این مملکت رفت ولی دکتر میلسپو موفق شد که گمرکات ما را اداره کند و عایدات زیادی برای این مملکت تهیه کرد که بنده حالا نمیخواهم شرح خدمات ایشان را بدهم چون آقای امیر تیمور هم مخالفت با استخدام ایشان نکردند از این جهت بنده هم نمیخواهم زیاد صحبت کنم اما اینکه فرمودند در سیاست مداخله نکنند حقیقه هم دکتر میلسپو همینطور بود اگر سابقین يك کارهایی کردند از بلژیکیها یا امریکائیها ولی دکتر میلسپو حقیقه از اشخاصی بود که مداخله در امور سیاسی نکرد حتی باعضاء مالیه متخذاً مال کرد که در سیاست خارجی و داخلی مداخله نکنند و هر کس مداخله کند محاکمه اش میکنند و امیدوار هستم که این قدم دولت که حقیقه خدمت بزرگی است برای کشور و عقیده بنده این است که اگر دکتر میلسپو را پنجسال دیگر آن دفعه که مدتش منقضی شد استخدام کرده بودند با اطلاعات و تخصصی که در مالیه مملکت تحصیل کرده بود و معرفتی که بحال اشخاص پیدا کرده بود امروز مالیه این مملکت غیر از این بود حالا دیگر آن موقعیت از دست ما رفته و باید امروز را در نظر گرفت و آینه را در نظر گرفت و من امیدوارم با نهایت

علاقه مندی که آقایان باین مسئله دارند رأی خواهند داد باستخدام آقای دکتر میلسپو.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود بورود در شور موادموافقین بر خیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده اول.

ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اختیار میدهد که آقای دکتر آرتور. س. میلسپو تابع دول متحده امریکای شمالی را بسمت ریاست کل دارائی برای مدت پنجسال بااختیارات و وظایفی که در این قانون ذکر شده استخدام نماید.

رئیس - آقای طباطبائی.

طباطبائی - چون در ماده اول معمولاً راجع به کلیات لایحه میشود اظهار نظر کرد بنده هم گزارش کمیسیون را ندیده بودم و اطلاع نداشتم که امروز مطرح میشود این لایحه باین جهت در کلیات نتوانستم استجازه کنم و در ماده اول خواستم بطور خیلی مختصر اغتنام فرصتی کرده باشم و از این اقدام دولت که بنظر بنده تجدید يك تاریخ مهمی است در این کشور تشکر کنم. اولاً استخدام مستشاران خارجی در این مملکت آنچه که به خیر و صرفه و صلاح مملکت بود اکثر در زمان تصدی آقای قوام السلطنه بوده است (صحیح است) یعنی سوتدیها را ایشان آوردند از امریکائیها ایشان استفاده کردند و حقیقه اگر نظم و ترتیب و انتظامی در گردش چرخهای مالیه مملکت هست باید انصاف داد که اثر دست دکتر میلسپو و آن تاریخ است و همانطور که آقای مؤید احمدی اشاره کردند وقتی که میلسپو بایران آمد يك اوضاع آشفته و يك مالیه خراب و مقتضی در این مملکت بود که همه آقایان آنروز بخاطر دارند و این مرد موفق شد (حمزه فاش اینها که تشکر ندارد - عدم لیاقت ما که تشکر ندارد) اتفاقاً این صحبتها که صحبت جنسکل ما ز ندران نیست خوب جنسکل نیست این صحبت سیامیت مملکت و مسالیه عمومی است و از حدود صلاحیت شما هم بخارج امت صدا نکنید آقای ساکت باغیید بگذارید بنده صحبت شما را بکنم. بعداً قتی که دکتر میلسپو

جامه دانهای سفرش را بست و داشت میرفت گرچه موقع موقعی نبود که کسی در تصمیمانی که از طرف دولت آنوقت گرفته میشود صحبتی بکند معهذا روزنامه تجدد ایران حاضر است که ده دوازده مقاله مسلسل آنوقت بنده نوشتم و مضرات اقدام دولت را باصراحه متذکر شدم که بعدهم البته بضرر من تمام شد و مدتی دچار محصه و زحمت بودم این عرضی را که کردم برای این بود که عرض کنم این عقیده را الان من ندارم عقیده ام آنوقت هم این بود که مالیه مملکت را از دست يك مستشار خدمتگذار گرفتن و دادن بدست يك دولتی که هیچگونه قاعده و نظم و قانون سرش نمیشود بصرفه و صلاح مملکت نبوده است و مملکت را باین روز خواهیم انداخت. البته آقایان کمتر از خود من شنیده اند که اقدام دولت را کمتر شده است تصدیق و تحسین کنم اما يك کارهایی است که مربوط به مملکت است و مربوط به شخص نیست اینکه من گفتم این اقدام قابل تشکر است واقعا عقیده ام این است که این اقدام را آقای قوام السلطنه بنفع مردم و مملکت انجام می دهند ما که نظر خاصی در بین نداریم صحبت سر مصالح مملکت و مردم است ما که حجب و بغضی با کسی نداریم صحبت صحبت مملکت است و صحبت سر مصالح ملت است هر قدمی که بنفع مملکت بر داشته میشود البته باید تشویق کرد و قدردانی کرد و تشکر کرد بنده امیدوار هستم این تشویقها و این تبلیغها و این حسن نظری که از طرف مجلس شورای ملی نسبت باستخدام دکتر میلسپو اظهار شده و میشود مایه تشویق این مرد خواهد بود در خدمت باین مملکت و من امیدوار هستم که مملکت از وجود ایشان در حدود وظایفی که به عهده او است بهره مند شود.

رئیس - شما که در ماده اول مذاکره نکردید. آقای طهرانچی

طهرانچی - بنده در کلیات عرضی داشتم و چون نوبت به بنده نرسید و چون در ماه اول هم میشود در کلیات صحبت کرد اجازه میفرمائید بنده عرض کنم همانطور که در جلسات خصوصی هم بنده عرض کردم در این موقع اصلاً

با استخدام مستشاران مخالف هستیم و عقیده‌ام این است که در اینموقع که مملکت حالت عادی ندارد معلوم نیست که استخدام مستشاران خارجی برای ما خوب باشد از این گذشته اگر بخواهیم این نظر را بطور کلی نداشته باشیم و در نظر بگیریم تازه در این که آیا مادر همه قسمتها باید از يك ملت بخصوص یعنی از يك دولت بخصوص بیائیم استخدام کنیم آیا مفید است یا نیست اینهم بنظر بنده تازه مورد بحث است این است که بنده عرض کردم بطور کلی اساساً مخالف هستیم تا وضعیات جنک بین المللی خاتمه پیدا نکند گرفتن مستشار معلوم نیست برای ما مفید باشد و از طرفی هم اگر بنا باشد مستشار از خارج بیاوریم چرا فقط از یک قسمت بیاوریم؟ آقایان خوب بخاطر دارند که رجال قدیم ایران و سیاسیون ایران این قسمت را پیش خود حل کرده بودند که برای مملکت ایران بهتر این است که از دول صغیره و ملت‌های صغیره استخدام کنند مثل اینکه آبلزیک و سوئد و سوئیس قبل از این استخدام میشد و از دول معظمه بجهاتی که بر آقایان و بر تمام مردم پوشیده نیست صرف نظر میشد حالا هم اگر ما بخواهیم در يك همچو موقعی بیائیم اینکار را بکنیم البته بنده با کمال احترامیکه به ملت و دولت امریکا میگذارم (و البته تمام ملل پیش بنده و همه عزیز هستند) خوب است که يك دقت بیشتری در اینکار بکنیم چون بایستی نسبت بامور مملکت فوق العاده متوجه باشیم برای اینکه معلوم نیست اینکار با وضعیت امروزه پیش از این در این قسمت نمیخواهم وارد بشوم. البته سوابق خدمات آقای دکتر میلسپو بر احدی پوشیده نیست و حالا اگر يك مستشار یا دو مستشار برای کار خودمان می آوریم ولی این را بنده خواستم مخصوصاً عرض کنم که خود ایرانی کاملاً لیاقت داشته و در کارها همه وقت لیاقت خودش را بخرج داده برای اینکه در آن موقعیکه آقای دکتر میلسپو در ایران بودند بودجه این مملکت بیست میلیون بود امروز که تشریف می‌آورند بودجه این مملکت سیصد میلیون تومان است (صحیح است) البته نواقصی هم در کار ما بود که آقایان بیان فرمودند و البته

يك نواقصی هست که خودمان نخواستیم آن نواقص را رفع کنیم و بعقیده بنده اگر خائن مجازات و خادم تشویق میشد امروز بهیچوجه ما این وضعیات را نداشتیم که امروز محتاج باشیم برای تمام قسمتها مستشار بیاوریم و حالا هم از جهت ناچاری اگر احتیاجی پیدا شده است بعقیده بنده دولت باید توجه بفرماید که در تمام قسمتها مستشار نیارند و در قسمت هائی که خیلی ضروری است بیاورند و اگر بنا باشد در تمام قسمتها از يك مملکت بخصوص باشد بنده صد در صد مخالفم و کاملاً عقیده دارم که بضرر این مملکت خواهد بود و اختیارات او هم باید در تحت قواعد کلی باشد و اختیار تام و تمام نباشد البته يك مستشاری است و يك مستخدمی است که از فکر او و معلومات او باید استفاده کنیم و در اختیارات او باید کاملاً دقت شود که بی خود يك چیزهای بی جهت را تصویب نکنید.

مخبر کمیسیون بودجه (نقابت) - عرض کنم از مجموع بیانات آقای تهرانی استنباط میشد که ایشان مخالف با این لایحه و استخدام شخص دکتر میلسپو نیستند (صحیح است) و بطور کلی از لحاظ این که بایستی مصالح کشور را همیشه ملحوظ داشت اینطور قضیه را حل کردند که اگر ما کاری میکرديم که حاجتی با استخدام مستخدمین خارجی نداشته باشیم و همه کارها را خودمان اداره کنیم بهتر است البته این حرف بطور کلی صحیح است و قابل تقدیس است اما موارد و موقعیت را بایستی در نظر گرفت. این لایحه دارای چند خاصیت است یکی از نظر شخص دکتر میلسپو است زیرا این شخص سوابق مطالعه طولانی در اوضاع مالی این کشور دارد و قسمت‌های مهمی از اوضاع اقتصادی ما را مطالعه کرده و آشنا است و تفاوت میکند با کسی که امروز بدون سابقه وارد این مملکت بشود که مدتی وقت او صرف مطالعه و تحقیق و شناختن اشخاص بشود. مسئله دومی که خیلی قابل توجه است این است که امروز دولت امریکا متوجه استقلال و تمامیت ارضی دولتهای مستقل کوچک است بموجب منشور اتلانتیک و بنا بر این يك دولتی با این قدرت و عظمت

وقتی که توجه باستقلال تمام ممالک میکند چه عیبی دارد که بوسیله مأمورین و اتباع خودش آشنائی کامل بحوائج و مسائلی که مربوط است بامور اقتصادی يك کشوری داشته باشد؟ يك اشکال عمده که ما داریم و حل نمیشود این است که يك مقداری حسن تفاهم نیست یعنی يك مسائلی را بنده طرح میکنم و صحبت میکنم و این مسائل بزعم دیگران خوش نمی آید یعنی سوء تفاهم میشود و آنها بکفتری بیشتر دقت میکنند که مقصود واقعی من از اظهار این بیانات چیست ما هم در بیانات آنها بیشتر توجه می کنیم بالنتیجه ایجاد حسن تفاهم نمیشود و لسی اگر بوسیله اتباع خودشان آنها را اتباع مطلع بکفتری بیشتر بحوائج و دردهای ما آشنا شوند و به بینند که ما تا چه مقدار حاجت داریم باموری که فعلاً ما را در زحمت گذاشته است آنوقت ایجاد يك حسن تفاهمی خواهد شد و این حسن تفاهم کلیه مشکلات ما را رفع خواهد کرد البته مملکت ترقی کرده است و در ظرف این بیست سالی که دکتر میلسپو در این مملکت نبوده است و مطالعاتی نداشته است ما در این مدت بیست سال از حیث معلومات از حیث اقتصادیات بیکار نبوده ایم ما فعلاً دارای يك عده دکترهای تحصیل کرده هستیم که در تمام این مدت در اروپا مشغول تحصیل بوده و اینها جزء مفاخر ایران محسوب میشوند علاوه سطح زندگی و اقتصادیات ما هم فوق العاده ترقی کرده است و صحیح است که در این اواخر ایجاد يك انفلاسیون نهائی شده است البته اینها يك مسائل فوق العاده است که پیش آمده است ولی بالاخره سطح اقتصادیات ما ترقی کرده است بنا بر این يك مستشاری که در این مدت در خارج بوده است تمام این نکات را در نظر خواهد گرفت و بهمین جهت در این لایحه پیش بینی شده است که در قسمت‌های مالی و اقتصادی از اشخاص بصیر و مطلع بامور مالی میتوانند استخدام کنند و ترفیع رتبه بدهند و تشویق کنند و تقدیر بکنند از زحمات آنها البته بارعایت قوانین زیرا در این مدت يك قوانینی از مجلس گذاشته است که صرف نظر از بعضی قسمتها که مورد نظر آقایان هست بقیه قوانینی بوده که مفید

بحال کشور بوده و بایستی توجه کنند. راجع به مطلبی که فرمودند در تمام قسمتها لازم نیست و فقط در يك قسمت خوب است استخدام اشخاص بشود این مطلب هم موافق و مخالف زیاد دارد بعضی‌ها بکفتری افراط میکنند و میگویند باید در تمام قسمت‌های کشور اشخاص مطلع و طرف اطمینانی بیابند و زمام را در دست بگیرند چرا؟ برای اینکه مردم از آنها تبعیت میکنند چون بدبختانه فساد اخلاقی که در مدت بیست سال ایجاد شده است يك تفرقه بین مردم کرده است و مردم از خود ابرائیه تبعیت کامل نمیکنند ولی البته آن نظر اصلی که در تمام قسمتها نباشد بهتر است زیرا ما دارای يك الیت هائی (Elite) هستیم دارای يك عناصر روشن فکری هستیم، دارای يك عناصر پاکی هستیم و اگر از آنها تشویق میکنیم میتوانیم تمام کارهای خودمان را اداره کنیم فقط چیزی که هست این است که این استخدام و این لایحه باینصورت فعلی که آمده است از لحاظ ترتیب سیاست امروزی کشور ایران است نه از آن نظر اصلی و کلی که آقای تهرانی تذکر دادند البته آن اصل قابل تقدیس است ایران بایستی بدست ایرانی اداره شود چنانچه سابقه دارد ایران در موقعی بدست ایرانی داده میشد که دنیائی وجود نداشت ایرانی موقعی دارای قدرت بود که تمام ملل دارای ضعف بودند و ایران بر آنها حکومت میکرد این سابقه تاریخ ایران محو نشدنی است ولی امروز با وضع سیاست فعلی دعوت کردن از يك مستشارانی بعنوان استخدام يك کشور، بعنوان بیان کمک هیچ اشکال موضوعی ندارد و لهذا با عین این که آن مطلبی که بیان فرمودند محرز و مورد قبول است بهتر است که يك توجهی باین لایحه بشود که موجبات تشویق این مردم فراهم شود و در لوای استخدام آنها يك کمکی هم بدستگاه امروزی ما بکنند البته يك تذکری هم آقایان دادند که در این لایحه قید است که این مستشار حق دخالت در امور سیاسی ندارد ولی از نظر اینکه دنیای امروز سیاست را از اقتصاد منسحب میداند و قتیکه چرخهای اقتصادی ما خوب شد البته قسمت‌های سیاسی ما هم خوب خواهد شد.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
دشمنی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات .
رئیس - بفرمائید .

دشمنی - بیانات آقای تهرانچی مستحق جوابهائی است و بعقیده بنده بیانات آقای نقابت در اینخصوص قانع کننده نبود راجع بمستشاران خارجی افکار عامه باید بهتر روشن بشود بنابراین خوبسب مجلس شورای ملی اجازه بدهد که آقایانیکه اجازه گرفته اند صحبت کنند که مطالب بهتر حلاجی شود (معدل - صحیح است خود جنابعالی بفرمائید) (نمایندگان - صحیح است) بنده بطور کلی مخالف با نظر آقای تهرانچی هستم و معتقدم این مملکت مستشار میخواهد و نه تنها مستشار در این قسمت بخصوص لازم است بلکه در هر قسمت و اینرا هم بگویم که از نقطه نظر وطن پرستی ما باید معتقد باین اصل باشیم . زیرا اولین راه اصلاح يك مملکت و يك شخص و يك چیزی اینست که انسان نقاط ضعف و نقاط نقص آنرا تشخیص بدهد و آنرا رفع کند اگر انسان بیفتد توی این خطا که ما مردمان خوبی هستیم مردمان لایقی هستیم این بدرد نمیخورد و ما را بجائی نمیرساند ما باید با کمال انصاف اعتراف و اذعان بکنیم که فلان نقص در ما هست و باید این نقص را از بین ببریم این که بضر ما نیست این نافع ما است (صحیح است) احتیاج ما به مستشار خارجی از دو لحاظ است . این را هم قبلاً بگویم که این فکر از محال هم نیست از پنجاه سال پیش تمام اشخاصی که فکر میکردند و واقف این مملکت را احساس کرده و بطور اتم و اکمل آنرا تحت مطالعه قرار داده بودند از دو لحاظ این مملکت را محتاج بمستشار خارجی میدانستند یکی از لحاظ فنی و تکنیکی زیرا هیچ شبهه ندارد که سابقاً مملکت ما بیک شکل دیگری اداره میشد و ما حالا بیک سیستم دیگری اداره میکنیم که طبعاً محتاج متخصص هستیم که در رأس کار قرار گرفته و مطابق این سیستم جدید آنرا اداره کنند من میپرسم آیا در زمانست مرحوم کیومرث هم کمراکات مملکت ایران را اینطور اداره میکردیم؟ ما که اصول

اداری را از ممالک دیگر گرفته ایم باید وضع اداره آنها را هم یاد بگیریم بهترین نمونه این مسئله وزارت پست و تلگراف واداره گمرک است که از چند سال پیش در تحت نظر متخصصین خارجی در آمد باعتبار همه تان بهترین ادارات این مملکت است زیرا روی يك سیستم صحیحی و منطبق و مرتبط با اصول علمی و فنی ممالک خارجی است که اداره میشود ، يك مسئله ای که در ایران بآن اهمیت نمیدهند و خیلی اهمیت دارد مسئله اداره است ، آدمنیستراسیون Administration است ، مسئله اداره کردن خودش يك فنی است که در این مملکت بآن اهمیت نمیدهند ملاحظه بفرمائید در ممالک دیگر بهترین نمونه همان مؤسسات صنعتی اروپاست که آنها در کمال خوبی و فشنگی اداره میشوند ولی در مملکت ما وقتی که میاید خوب اداره نمیشود و اوقاصی دارد Sabotage میشود هی خرابی بالا میاورد و هی حسن جریان دچار فلاح میشود بنا براین یکی از چیزهائی که ما را محتاج به مستشار خارجی میکند از لحاظ فنی و تکنیکی قضیه هستیم این موضوع است . نکته دیگر که ما را خیلی به مستشار خارجی محتاج میکند و خیلی دارای اهمیت است از نظر پسی کلژی و اخلاقی است من نمیخواهم بگویم که آدم صحیح العمل در ایران نیست خیلی هست ولی يك چیزی هست و يك طوری شده است که آن جدیتی که در افراد آنها هست در ما نیست آقا استقامت و روح تنظیم و درستی در آنها بیشتر است ما که دروغ نباید بگوئیم اینها مجلس شورای ملی است مرکز احساسات ملی است بایستی اینجا صحیح حرف بزیم درست حرف بزیم با انصاف حرف بزیم با وجدان حرف بزیم تمام نواقص را بگوئیم و سعی هم بکنیم که نواقص خود را رفع کنیم . اگر يك مردمان فکوری هستیم بایستی جستجو کنیم و ببینیم که عیب از کجاست و آن عیب را رفع کنیم (صحیح است) ما که نباید تعریف از خودمان کنیم که يك وقتی کورس کبیر تمام دنیا را گرفته است خوب این مربوط به حالا نیست شما الآن از عهده اداره نان خود بر نمیآید بروید در دکان بالوائی ها ببینید چه

خبر است (تهرانچی - وزارت خواربار مستشار هم دارد) دشمنی - اجازه بدهید اگر شما ۸ ماه پیش مستشار برای خواربار میآوردید کارتان باینجا نمیکشید بنده یادم میآید که از زمان کابینه آقای فروغی و آقای سهیلی در همین مجلس آقایان نمایندگان ده ها پیشنهاد های خوب برای تأمین خواربار کردند ولی آنها نشنیدند و عملی نکرده اند اگر يك مستشار از ۶ یا ۷ ماه پیش آورده بودیم مسائل خواربار را در تحت نظم و ترتیب در میآوردند چیره بنسدی میکرد کار باینجا میرسید آقای تهرانچی فهمیدید؟ (صحیح است) مستشار امریکائی که حالا آمده است که نمیتواند کنیم از آسمان برای شما به بارانند و برای شما نان درست بکنند . یکی از کار های مهم که دولت بایستی بکند این مسئله است و یکی از مشکلاتی که ما در مسئله خواربار داریم معامله با متفقین است و تصدیق بفرمائید که متفقین ما وقتی مستشار امریکائی باشد بهتر میتواند بحرف ما اعتماد کنند (صحیح است) خوب يك چیزی که من خیلی اهمیت میدهم مسئله پسی کلژی Psychologie و روحی قضیه است ملاحظه بفرمائید در طی عمل و در جریان این ۲۵ ساله اخیری که من خودم در سیاست بودم مکرر دیده ام که اگر (این خیلی بر من محسوس است) فرض بفرمائید يك رئیس ایرانی در سر يك کارو يك اداره ای باشد اگر تقوای جعفر بن محمد را داشته باشد و بخواهد وظیفه خودش را انجام و مخالف میل عده باشد بدهد همه برضد او قیام میکنند ولی اگر فریگی سر آن کار باشد دیگر از او توقعی ندارند و مانع کار او نمیشوند اینها نکات روحی و اخلاقی قضیه است که نباید از نظر دور داشت برای لزوم مستشار خارجی يك مثال دیگری میزنم يك قضیه ای را عرض میکنم یکی از ادارات مهم شهربانی ما است من از شما میپرسم که اگر شهربانی شما در زیر دست فریگی اداره میشد آیا باین روز می افتاد (صحیح است) لو آیا يك وسیله ای میشد برای رضا شاه که اموال مردم جان مردم و ناموس مردم را اینطور تاراج کنند (صحیح است) همینطور رایگان و بدون مانع در

زندان را بروی مردم باز کنند و مردم را بریزند آن تو عقلت آن کارها چه بود حربه قوی رضاشاه در استیلاي بر نفوس مردم چه بود؟ نظمی بود (صحیح است) نظمی در محبس را روی همه باز میکرد و مردم هم می ترسیدند و اطاعت می کردند (صحیح است) یادم می آید مجلس دوره نهم روز ۲۲ فروردین تمام شد روز ۲۳ مرا گرفتند و بردند توی محبس من يك نفر و کیل مردم نه خیانت کرده بودم نه جرم کرده بودم چه تقصیری کرده بودم؟ برای این بود که کمتر تملق گفته بودم برای این بود که متوقع بودند در موقعیکه من به کنفرانس Inter Parlemantaire اتر پارلمانتار رفته بودم باسلامبول و در آنجا همه مبل از خطر جنگ و اوضاع دنیا وحشت داشتند چرا من آنجا تعریف رضاشاه را نکردم ملاحظه می فرمائید؟ آنوقت من باید بروم به محبس اگر شما يك نظمی باشراقتی داشتید که فقط احکام محاکم را اجرا میکرد آیا این قضایای زمان رضا شاه پیش میآمد؟ (همه و کلا خیر) آیا ممکن بود نظمی شما مرکز جاسوسی و جنایت کاری بشود؟ (خیر) پس بنابراین باور بفرمائید که از نقطه نظر وطن پرستی و از نظر اینکه ایران بجائی برسد شما باید مقید و ملزم باشید که مستشار خارجی برای تمام ادارات مهم مملکتتان بیاورید (صحیح است) **امیر قهور** - اما از ملل بی طرف .

دشمنی - الا آن باین موضوع میرسم که از بی طرف یاغیز آن که آقای تهرانچی راجع به ازدیاد بودجه سخن گفتند البته شبهه ای ندارد که در این ۱۵-۱۶ ساله اخیر دولت اقتداری زیاد داشت همان اقتداری که عرض کردم و بواسطه این اقتدار توانست مالیاتهای زیادی از مردم بگیرد و روی همین هزینه مالیات او زیاد شد اما اگر روی يك سیستم علمی بود شما یقین بدانید که الآن اوضاع شما خیلی بهتر و اساس مالییه شما محکمتر بود؟ مالییه این نیست که مردم را اویزده Epitoe کنند و از ثقل مالیات خسته کنند مالیات متناسب با عوالت مردم که متناسب با قوه تولید و انتاج کشور باید باشد اگر روی این اصل مالیات بالا رفت دلیل بر رفی اقتصادی کشور است (صحیح است) شما بروید به بازار بگردان و ببینید

مردم پابرنه هستند لغت هستند رعایای کرمان گرسنه هستند هیچ ندارند اینطور مالیات گرفتن چه فایده ای دارد جز بربختی و فلاکت مردم. دولت باید قوه تولید را در مردم زیاد کند و طرز مالیات هم باید متناسب با میزان قوه تولید و محصولات مملکت باشد و بهمان نسبت بالا برود یعنی سعی قوه تولید و انتاج مردم زیاد تر شد آنوقت بودجه هم زیاد میشود (صحیح است) شما ملاحظه فرمائید که همین قدرت که رفت قدرت رضاشاه که رفت چه دزدبازاری در ادارات شما هست آیا این يك نفر و کیل هست که احساس و استنباط نکند که الآن چه هر چه و مرجی در این ادارات دولتی هست؟ (صحیح است) بالاخره ادارات ما باید در تحت يك سیستم صحیحی در بیاید بنابراین از لحاظ فنی و تخصصی و هم از لحاظ روحی و پسی کلزی ما بوجود مستشار خارجی احتیاج داریم مستشار خارجی در این مملکت لازمترین چیزهاست من معتقدم که برای این مملکت مستشار خارجی فوق العاده مفید است (صحیح است) یادم می آید اولین دفعه ای که من در این خصوص حرف زدم در برنامه کابینه آقای فروغی بود در برنامه مفصل و درازی که نوشته بود گفتیم آیا بهتر نبود که شما مستشار مالی و اقتصادی می آورید برای اینکه در این ده پانزده سال اخیر با کمال بچه گی و با کمال جلالت و سبکی با اقتصادیات مملکت و مالیه مملکت بازی کردند و حال آنکه مسائل مالی و اقتصادی از مسائل دقیقی است که اصلاً در تحت فورمول و قاعده در نیامده. چیز غریبی است هر وقتی که شاه میل میکرد اسعار را بالا میبرد و در نرخ لیره را پائین می آورد و اقتصاد و مالیه کشور تابع هوس و اساس غیر علمی و زور قرار گرفته بود گاهی فلان محصول را انحصار میکردند گاهی انحصار را بر میداشتند و خلاصه يك نوع بچه بازی هالی بجای يك سیستم اقتصادی حکومت دیگر که همه آقا بانیکه در تجارت و اقتصاد هستند میدانند و من انصافاً از ایشان میپرسم که آیا در نتیجه این سیستم اقتصادی و این سیستم مالی که در این ۱۰ یا ۱۲ ساله اخیر ما داشتیم مملکت ما رو بترقی رفت (خیر نه) بطور قطع و یقین قوه تولید و قوه انتاج ما رو

ضعف رفته است (صحیح است) نکته دیگری که آقای تهرانچی فرمودند اینست که آیا استخدام مستشار در جنگ بین المللی بهتر است یا بعد از جنگ. بعقیده بنده در وقت جنگ بین المللی بهتر است چرا؟ زیرا در این موقع شما آزادی عمل خواهید داشت و حال آنکه اگر اینطور نباشد در نتیجه رقابتها آزادی عمل از شما سلب میشود وقتی آزادی عمل نداشتید مجبورید که یکی را مطابق میل این و یکی را مطابق میل دیگری انتخاب کنید آنوقت این مستشاران مختلف الملیه نوی سر هم باید بزنند و با هم رقابت کنند و اسباب زحمت شما بشوند این را مکرر ملاحظه ایم که در نتیجه همین نوع جریانها اختلافاتی ایجاد شده. برعکس وقتی از يك ملت باشد بهتر است. و صحیح است که شما از ترتیب اداری يك ملت استفاده نکنید و بالاخره يك سیستم اتخاذ کنید. سیستم حرامزاده نباشد که مستشار مالیه تان از تبعه آمریکا باشد معارف شما از فراسه کمرك شما از بلژیک باشد نظمیة شما از سوئد باشد يك همچو چیزی شتر گاو پلنگی است که ده شکل و ده رنگ گرفته و جز اختلال نتیجه ای نداده (صحیح است) بنظر من بهتر اینست که با يك سیستم اداره شده باشد. یادم می آید وقتی میخواستید شاگرد بفرستید باروپا مرحوم اعتمادالدوله وزیر معارف بود من خودم با ایشان صحبت کردم و اصرار کردم که بیائید و يك سیستم اتخاذ بکنید سیستم های مختلف را دور بیاورید طرز تربیت انگلوسا کسون که امروز بیشتر مورد توجه علمای تربیت است اتخاذ کنید و همه شاگردها را بفرستید به انگلستان و یا به اتازونی زیرا سیستم تربیت آنکلسا کسن يك سیستم صحیحی است که امروز طرف توجه است و همه بآن معتقدند و از نظر (پسیکولوژی) این تربیت بهترین اقسام تربیتها است بیائید و این رو بهرا اتخاذ کنید ولی ایشان قبول نکردند و عقاید مختلف هم اظهار شد و بالاخره نتیجه اش را الآن ملاحظه میفرمائید که يك (کولتور) Culture متفاوت ناقص یکی لائینی یکی ژرمنی یکی آنکلسا کسنی درست شده است (لیقوانی - همه اش هم ناقص) اینها اثر بدی خواهد کرد

اینها چیز هائی است که در نظر مردمان ذی فهم و صاحب نظر اثرات بدی خواهد کرد همین طور در ادارات ما هم يك سیستم اتخاذ کردن بهتر است. حالا به پردازیم به موضوع اینکه آیا مستشار از کشورهای بی طرف بگیریم یا باطرف. به عقیده من اتازونی امریکا یکی از بزرگترین ملل دنیا است و در آن جا حق و عدالت بهتر از همه جا رواج دارد و اگر خاطر آقایان باشد افکار عمومی ملت ایران از قدیم از اول انقلاب مشروطیت متوجه آمریکا بود یادتان می آید مسئله آوردن شستر و آن ترتیبات و مخالفت روس ها و بعد مخالفت انگلیس ها و چگونه آن بی چاره را بیرون کردن این يك سابقه تاریخی ما است که از قدیم ملت ایران همیشه تمایلش به اتازونی بوده است چرا؟ چون آمریکائی ها در ایران هیچ سیاستی ندارند یعنی اصولاً سیاست استملاکی و مستعمراتی ندارند این دولت عظیمی که ملاحظه می فرمائید فقط يك مستعمره دارد آن هم جزیره فیلیپین است آن جا هم مستعمره نیست بلکه تمام حقوق يك ملت آزاد آمریکائی در آن جا هست. این شکل سیستم کارشان است ملاحظه می فرمائید؟ این هایت مردمان شریفی هستند نوع دوست هستند صحیح العمل هستند از تمام مردمان اروپائی از حیث قوه انصاف و حسن عدالت میتوانم بگویم که جلو افتاده اند آنوقت يك ملت قوی هم هستند که کمتر میشود با فرد شان زور گفت اگر شما بخواهید از يك ملت ضعیفی مستشار بیاورید ممکن است در تحت نفوذ یکی از دو همسایه قوی قرار خواهد گرفت اما اگر از اتازونی باشد در تحت نفوذ کسی نمیرود و از يك چنین ملتی بیاوریم اگر بهتر است اتازونی از بی طرف ترین کشور های دنیا بود نهایت این است امروز اجباراً وارد در جنگ شده است و اگر نه اتازونی مایل به مداخله از جنگ اروپائی نبود و من یقین دارم وارد در جنگ نشد مگر برای اینکه مبدا دنیا در تحت سیطره حکومت دیکتاتوری و استبدادی برود. من تصور می کنم اتازونی را این موضوع بچنگ کشانیده است (صحیح است) يك ملتی مثل ملت اتازونی که از قضا و بر حسب پیش آمدهائی امروز هم پاروس

و هم با انگلیس متحد است مناسب ترین ملتی است که از او مستشار بیاوریم بلکه با نهایت مسرت و خوشحالی باید تمام مستشاران را از آمریکا بیاوریم و این به هیچ وجه عیبی ندارد و باور کنید که اتازونی ملتی است که همیشه پشتی بان ادارات و حیثیات شما و استقلال شما و حکومت شما خواهند بود اتازونی يك مملکتی نیست که يك نظر های کج و کوله ای که مخالف با حیثیات ملی ما باشد داشته باشد (صحیح است) اینجاست از من تمام شد و فقط يك نکته ایراد خانمه لازم بود عرض کنم که کلیات را نباید ملاک جزئیات قرار داد. کبرای قضیه اکبر خوب شد مستلزم خوبی صغری یا صحت نتیجه نیست اصولاً در اداره مملکت کیفر دادن بضامن و تشویق خادم يك امر مسلم و بدیهی و لازم است ولی آیا با این اصل عمل میشود؟

تهرانچی - بکنید

دشمنی - میگوئید عمل کنید. من هم میگویم بکنیم. ولی آیا عملی میشود ما تاریخ چند صد هزار ساله داریم این سینا و حافظ و سعدی داریم و تمام مسائل بزرگ اخلاقی را هم رجال بزرگ گفته و دستور داده اند ولی آیا بدان عمل شده است اصلاً در کدام مملکت است که بقدر ایران اشخاص خائن و مردمان متقلب و مختلس بتوانند ترقی کنند و از مجازات مصون بمانند بخدای وحده لا شریک له هیچ جا يك مثل بکروز بایکی از رفقا از خیابان ارباب جمشید میگذشتم راجع بجلو خان يك خانه ای آقای لیقوانی که بالاخره شهرداری تصرف کرد و صحبت شد رفیق من که آدم بسیار شریف و اظهارات او از شائبه دروغ دور بود گفت تقصیر با آقای لیقوانی است او اشتباه کرده بجای اینکه از بالا شروع کند بایستی از پائین شروع میکرد آنوقت برای من نقل کرد جلو خان دیگری نظیر آن مال شخصی بود بلدیة مدعی آن شد ما رقتیم و صحبت کردیم و بالا رقتیم و پائین آمدیم بالاخره بلدیة گفت مال خودتان را به ۱۷۰۰ تومان بخرید که يك فورمالیته ای هم انجام شده باشد و ما بخود شما میفروشیم. گفتیم خیلی خوب و قبول کردیم ولی بعد از

هر کاری کردیم که این کار تمام بشود پیش نمیرفت بعد يك نایب سپوری آمد و گفت آقا يك دانه پالتو بمن بدهید من این کار را انجام میدهم من بهش وعده دادم فردا صبح دیدم ~~که~~ برزن مرا خواستت موضوع مطرح شد نایب سپور هم اظهار کرد بله آقا این مال خود ایشان است و قضیه حل شد و نوشتند و دادند. وقتی که دیدیم که کار خودش را ~~کرد~~ باین خوبی انجام داد ۴۵ تومان دادیم يك قواره پالتو خریدیم برای او. این طرز اداره ما است نکته مهمی را که میخواهم عرض کنم این است که این يك چیز استثنائی نیست در مملکت ما این يك چیز رائج معامله ای است با کمال تأسف باید اعتراف کرد که اگر زراعتان پیشرفت نکرده آبیاری تان ترقی نکرده و در این ۱۵ ساله ای که قدرت حکومت به منتهای رسید نتوانستید استفاده کامل کرده و حقیقت تر قیرا محقق کنید برای همین سوء اداره و ضعف قوه تقوی و پاکدامنی است. حالا میخواهیم از صحبت عمل و عدالت دیگران استفاده بکنیم. بلکه این مملکت در بیست سال ۲۵ سال سی سال بيك جائی برسد (یکی از نمایندگان - باید خودمان را درست کنیم آقا دشتی - آنوقت خودمان هم درست میشویم ولی تا وقتی درست نشده ایم از درستی سایرین استفاده کنیم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول موافقین برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده دوم:

ماده دوم - ابتدای استخدام از روز حرکت آقای دکتر میلپو از واشنگتن محسوب میشود و پس از انقضاء سه سال دولت ایران با آقای دکتر میلپو مختار خواهند بود که دو سال باقی مدت استخدام را ادامه و یا فسخ نمایند ولی هر يك از طرفین باید قصد خود را دائر به پایان خدمت چهار ماه قبل اعلام نموده باشد.

رئیس - آقای تهرانچی

ایرانی دزد نیست هیچوقت هم دزد نبوده است بنده نمیتوانم این جا بشنوم که یکنفر امریکائی بیاید و گفته شود که ما دزد هستیم! مگر من دزد هستم و آنها را برای آقا بالاسرمی آوریم؟! خیر ما آنها را برای نوکری می آوریم مامیخواهیم از دانش آنها استفاده کنیم البته من ملت امریکا را دوست دارم ملتی است باشرف، ملتی است باعظمت، ملتی است با حیثیت، ملتی است که به تمام دنیا درس دمکراسی داده است تمام اینها را من قائل هستم ولی من حاضر نیستم این جا بگوئیم که ایرانی دزد است دزدی چه چیز است؟ مگر در تمام دنیا دزدی نیست؟ يك اشخاصی هستند در مملکت شما که پانصد تومان میدهند کامیون هم میدهند برای شما آذوقه می آورند شما حق ندارید ایرانی را تحقیر کنید کسی حق ندارد ایرانی را ضعیف کند. (هاشمی - مگر تقی زاده مالیه را بد اداره کرد؟)

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده خیلی خوشوقتیم که آقای قوام السلطنه در کابینه اول خودشان موفق شدند که دکتر میلپو را استخدام کنند و حالا هم این استخدام در کابینه فعلی واقع میشود و خیلی هم خوشنودم رأی بدهم بيك کابینه که همه منتظریم تجدید کند استخدام ایشان را (صحیح است) اما موضوعی را که آقای ثقة الاسلامی فرمودند خواستم عرض کنم که آقای دشتی ابدأ نظر خصوصی نداشتند مسئله در بین آمد و مذاکره شد ولی نظر خصوصی در بین بود مسلم است ما مستخدم می آوریم برای تنظیم کار مالیه و کار اداره مالیه خودمان و در واقع آقای دشتی اظهار کرد که ما يك تربیتی داشتیم حالا آن را گذاشتیم زمین و میخواهیم برویم بترتیب دیگر حالا چون میخواهیم بترتیب دیگر برویم معلم میخواهیم این تمدن جدید علم لدنی نیست که ما داشته باشیم زندگی جدیدی است، ترتیب جدیدی است و ترتیب اداره جدیدی

است که ما هم ناچاریم برای آن ترتیب اشخاصی را که اطلاع دارند از طرز اداره کردن استخدام کنیم و فنون آنها را در نظر بگیریم و دولتی را که ما موفق شدیم و ارتباط پیدا کردیم دولت امریکا است که میخواهیم يك متخصص را برای کارهای مالیه خودمان و ترتیب اداره مالیه خودمان از آنجا بیاوریم و چیزی نیست که بگوئیم بالاتر آورده باشیم یا خدای نخواسته آن عبارتهائی که در این جا گفته شد خیر مستخدم می آوریم و خیلی هم با نظر یگانگی و محبت است و چون نظر بینوات در بین نیست ما هر چه صحبت می کنیم از روی حسن نیت و حسن نظری است که ما با آنها داریم و بنده گمان نمیکنم مطلبی باشد که بما برخورد باشد.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - بنده خیال عرض را نداشتم چون مذاکراتی در این جا شد تا اندازه خودم را ملزم دیدم که این مختصر را بعرض برسانم. آوردن مستشار بيك چیزی نیست که ما امروز در دنیا اختراع کرده باشیم هزار سال پیش هشتصد سال پیش هم که اروپائیها میخواستند امور مالی و علمی خود را اصلاح کنند از مسلمین مستشار می آوردند (بعضی از نمایندگان این مطلب مربوط باین ماده نیست) چون آقایان مذاکراتی کردند و آقای ثقة الاسلامی هم صحبت کردند در این موضوع و بنده هم در این موضوع با ایشان موافقم خواستم مطلبی را عرض کنم که این اندازه در مجلس شورای ملی نباید رجال خود را تخطئه بکنیم و نباید این اندازه افراد ملت خودمان را خدشه دار بکنیم (صحیح است) ایرانی اگر خوب است بدون اینکه يك قوانینی باشد که جلو گیری بکند از دزدی و غیر ذلك خوب است ایرانی يك ملتی است که در گام کرده زمین در هیچ ملتی اخلاقیات و ادبیات راجع باخلاق این اندازه که در ایران هست در جای دیگر نیست و بالفطره ایرانی خوب است با اینکه هیچوقت کفبری در کار نبوده است معذرا ملاحظه میفرمائید که افراد ایرانی از حدود درستی

خارج نشده است اگر شما يك عده معدودی را می بیند که در کارها يك تجاوزاتی کرده اند یکدفعه نباید قلم بردارید و بنا کنید بتمام بد گفتن . مگر بعد از دکترا میلسپو شاهزاده نصرت الدوله امور مالییه ایران را بخوبی اداره نکرد؟ مگر آقای تقی زاده مالییه را اداره نکرد؟ مگر در زمان تقی زاده دزدی میشد؟ (جمعی از نمایندگان - ابدأ) خرابیهائی اگر در گذشته شده است افراد که خراب نبودند ولی درست است که گفته اند: هر بد و خوبی که در این محضرند - رنگ پذیرنده یکدیگرند . هر وقت که يك حکومت خوبی در رأس اداره مملکت بوده است و راهنمای خوبی داشته اند همه خوب بوده اند و این جا بطور کلی نمیشود گفت که ایرانی دزد است این شایسته نیست .

طباطبائی - توی ایران اصلاً یکدانه هم دزد پیدا نمیشود!

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده دوم موافقین برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد . ماده سوم .

ماده سوم - حقوق رئیس کل دارائی از قرض ارسالی هیجده هزار دلار امریکائی (۱۸۰۰۰) میباشد که با قسط متساوی و ماهیانه بد دلار امریکائی پرداخته میشود و بملاوه خانه مسکونی متناسب باشغل مشارالیه با سوخت و روشنائی بمعهده دولت خداهد بود .

رئیس - آقای صفوی .

صفوی - بنده میخواستم استدعا کنم آقای وزیر دارائی یا مخبر کمیسیون توضیح بدهند که راجع باین مواد اگر يك پیشنهادی باشد یا يك نظری باشد آیا مستلزم این است که تلگراف بکنند و از آقای دکترا میلسپو آن نظر اصلاحی را استعلام کنند یا این که اختیار دارند و میتوانند خودشان اصلاح بکنند؟ این را توضیح بفرمائید .

طباطبائی - مجلس مختار است آقا .

مخبر - البته این لایحه هم تابع اصول کلی است پیشنهاد هائی که میرسد در مجلس شورای ملی اگر آقایان پیشنهادی دادند و مورد توجه شد لایحه می رود به کمیسیون اگر مورد

رئیس - موافقین با ماده ششم برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد . ماده هفتم :

ماده هفتم - در صورتیکه قرارداد استخدام آقای دکترا میلسپو بجانهائی غیر از آنچه در ماده ششم ذکر شده پایان یابد دولت ایران بطور منصفانه با او رفتار خواهد کرد .

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - این ماده را بنده درست ملتفت نشدم مقصود چیست . قبل از انقضای پنجسال که دوره خدمت اوست یعنی اگر دولت قبل از پنجسال خواست خاتمه بدهد میتواند؟ این عبارت ماده را توضیح بفرمائید مقصود چیست چون در ماده شش یکی دو جهت را دولت در قرارداد پیش بینی کرده و از ماده ۶ که گذشتیم و از آن جهات که گذشت برای پنجسال استخدام میشود ولی این ترتیبی که در این ماده ذکر شده مثل این است که دولت يك حقی را برای خودش قائل میشود که هر موقعی خود دولت میتواند خاتمه بدهد و این عمل بسابقه که داریم راجع به استخدام سابق دکترا میلسپو که دولت بدون تصویب مجلس رفت قرارداد او را سر خود لغو کرد برای آینده هم درست در نمی آید بنده خواستم عرض کنم يك چنین راهی را اصلاً باز نکنیم و فقط دولت البته حق داشته باشد با اجازه مجلس این کار را بکند و بنظر من برای این که این منظوری که عرض کردم تأمین شود در این ماده يك فرمول جامعتر و بهتر از این را خوب است در نظر بگیرید .

مخبر - شرایط فسخ قرارداد ما با دکترا میلسپو قید شده است و در آنجا کیفیت فسخ قرارداد پیش بینی شده و در این ماده کیفیتی است که در ماده ۶ و در ماده ۲ پیش بینی نشده است و این را که آقای طباطبائی فرمودند که در مجلس مذاکره شود و ترتیبی برای این کار اتخاذ شود این موارد يك چیز هائی است که پیش بینی نشده این جا خواستیم در نظر بگیریم که اگر مواردی هم بود که در ماده ۶ پیش بینی نشده باشد و اتفاق بیفتد معذک راه حلی داشته باشیم و این را خود ایشان موافقت کردند که دولت ایران بطور منصفانه عمل کند و بنابر این چون با رعایت انصاف بدولت ایران واگذار

شده است مانعی ندارد .

رئیس - موافقین با ماده هفتم برخیزند (اکثر برخاستند)

تصویب شد . ماده هشتم .

ماده هشتم - رئیس کل دارائی تحت نظارت کلی وزیر دارائی تصدی مستقیم نسبت بکلیه اداره امور دارائی خواهد داشت مشارالیه با تصویب وزیر دارائی اختیار تام برای تهیه بودجه خواهد داشت و در صورتیکه احتیاجی به تجدید سازمان باشد با تصویب وزیر دارائی در وزارت دارائی و سایر دوائر دولتی که بستگی مستقیم با وصول محاسبات و صرف و جوهر عمومی دارند تجدید سازمان خواهد نمود و حق دارد پس از استشاره با وزیر دارائی و طبق قوانین استخدامی هر کارمند وزارت دارائی یا هر کارمندی را که با اداره مالییه وابسته باشد و کارمندان دوائر دیگری را که با وصول محاسبات و صرف و جوهر عمومی بستگی مستقیم دارند بخدمت منصوب کند . ترفیع رتبه و تنزل دهد منتقل یا از خدمت معاف کند و نیز مکلف است بانشر يك مساعی وزیر دارائی بوقت هر کارمندی را که مورد شکایت وزیر دارائی باشد بررسی نموده و اقدام لازم نماید .

دولت ایران قبل از آنکه راجع به کلیه مسائل مالی اقدام یا تصمیم بگیرد با رئیس کل دارائی مشورت خواهد کرد . رئیس کل دارائی حق حضور در جلسات هیئت وزیران و کمیسیون های مجلس شورای ملی را در مواردی که امور مالی مطرح است خواهد داشت

رئیس - آقای انوار

انوار - در این جا اگر سئوالائی میشود از باب توضیح خواستن است که در عمل اسباب اشکال نشود یکی از این اختیارات راجع به سازمانهای وزارتخانه ها است مثلاً وزارت مالییه و اداره ثبت اسناد دارائی که عواید دولت درش هست رئیس کل مالییه نظر به آنها دارد و بحساب عمومی مربوط است سازمانی دارد جلالاً نوشته است در صورتی که احتیاج تجدید سازمان باشد بانظر وزارت دارائی سازمان خواهد شد اینها اولاً احتیاج در نظر گرفته نشده و ثانیاً بیان نشده است که احتیاج

را کی تشخیص بدهد کی مشخص باشد وزیر دارائی مشخص باشد یا رئیس کل مالیه مشخص باشد که این اداره محتاج به سازمان است این مسئله باید در نظر گرفته شود ما قانون سازمان وزارت مالیه داریم باید تقاضایش از مجلس بشود ایجا این عبارت نیست باید این را در نظر بگیرید یکی در این جا نوشته است ترفیع رتبه یا انتقال یا از خدمت معاف بکنند این کلمه معاف از خدمت این را بگذارید کنار این عبارت و روز را هم داخل شد از خدمت معاف است از وزارت معاف است این عبارت را بردارید همان چیزی که در قوانین بود بگذارید وقتی که يك مستخدمی خلاف می کند ما قانون داریم که مطابق آن قانون با مستخدم رفتار می شود این جا معاف از خدمت را بنده نفهمیدم این باید توضیح داده شود که مراد از معاف یعنی انفصال دائمی از خدمت و يك عبارت واضح صریح الدلاله نوشته شود و الا با بقیه اش بنده کاملاً موافقم

رئیس - آقای تهرانچی

تهرانچی - بنده البته در جواب آقای دشتی يك عریضی داشتم که می گذارم برای شور در کلیات آخر البته بیانات ایشان را جواب خواهم داد و فعلاً در این قسمت وارد نمیشوم. این جا می گوید تحت نظارت کلی وزیر دارائی بنده نمیدانم نظارت عمومی یعنی چه یعنی وزیر دارائی ناظر باشد در صورتی که به عقیده بنده باید نوشته شود تحت دستور ایشان باشد برای اینکه تمام اختیارات به وزیر دارائی است و او مسئول مجلس و مملکت و ملت ایران است این است که نظارت تنها کافی نیست و باید تحت امر یا دستور ایشان باشد و الا ناظر باشد یعنی نگاه بکنند و نگاه کردن تنها کافی نیست

نقابت - عرض میکنم چون آقای ابوار توضیح راجع به تشخیص خواستند بنده مذاکره کنم که در کمیسیون شده است توضیحاً عرض میکنم اینکه فرمودند که مشخص لزوم تجدید سازمان کیست مطابق این ماده و مذاکراتی که شده است مشخص لزوم تجدید سازمان وزیر دارائی و مستشار مورد استخدام است و این قسمت تحت نظارت که ذکر شده و جلب توجه آقایان تهرانچی را که در وقت استماع جواب هم تشریف بردند عرض کردم

که این لغت دارای معنای خیلی متداول است و راجع به معاف کردن یا ترفیع دادن اشخاص در متن همین ماده قید شده است که هر طبق قوانین استخدامی بنابراین تمام قوانینی که تصویب شده است یا بعداً تصویب خواهد شد رعایت خواهد شد و این مستشار مکلف است که قوانین را رعایت کند و اگر جائی نظری داشت و لازم بشود که اصلاحی بشود در آن قوانین نظر خودش را بوزیر دارائی خواهد داد و در صورت موافقت اجرا خواهد شد در هر صورت اگر وزیر مربوطه موافقت هم نکردند که نکردند و الا در حدود قوانین باید عمل بشود و حسن اجرای قوانین بعهد وزیر مربوطه خواهد بود.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - جمله در این ماده است که بعقیده بنده دولت ایران قبل از آنکه راجع به کلیه مسائل مالی اقدام یا تصمیم بگیرد با رئیس کل دارائی مشورت خواهد کرد بنده خواستم عرض کنم که این لایحه که از طرف وزارت دارائی راجع به مالیات بر در آمد تقدیم مجلس شده بهتر این است که این لایحه بماند تا او بیاید و مطالعه کند و نظر قطعی خودش را اظهار کند و خیال میکنم نظر آقایان هم همین باشد.

پیشنهاد آقای امیر تیمور

در سطر اول صفحه سوم بعد از جمله اداره مالیه نوشته شود (و یا بنگاههایی که با سرمایه دولتی اداره میشوند)

امیر تیمور - بنده تصور میکنم توضیح زیادی لازم نداشته باشد در اینجا در مواردی که مربوط به انتصاب و عزل و نصب و تبدیل است و آن قسمتهایی که با دارائی مملکت کار دارند اختیار به میلسپو داده میشود بنا بر این بنده پیشنهاد کردم که قبل از کلمه وابسته نوشته شود یا بنگاههایی که با سرمایه دولتی اداره میشود یعنی مستخدمینی هم که در بنگاههایی هستند که با سرمایه دولتی است آنها هم مشمول این اختیار باشند.

وزیر مالیه - بنده اصلاح آقای امیر تیمور را قبول میکنم.

رئیس - آقای مخبر

مخبر - مقصود ایشان تأمین است هر جا که پول دولت می رود آنجا وابسته است بمالیه بنا بر این بنده هم قبول میکنم پیشنهاد آقای هاشمی.

بنده بجای کلمه تشریک مساعی اشتراك مساعی را پیشنهاد میکنم.

هاشمی - چون کلمه اشتراك مساعی بهتر است.

نخست وزیر - قبول میشود.

مخبر - بنده هم قبول میکنم.

پیشنهاد آقای پالیزی

رئیس کل دارائی در جلسات هیئت وزیران و کمیسیون های مجلس شورای ملی در مواردی که امور مالی مطرح است حق حضور خواهد داشت

وزیر مالیه - این اصلاح عبارتی است عبارت سلیس تر میشود بنده قبول میکنم

پیشنهاد آقای دهستانی

پیشنهاد میکنم در ماده هشتم سطر آخر پس از استشاره نوشته شود و تصویب وزیر دارائی

دهستانی - مستشاران خارجی که بکشور ما آمده اند اخلاقاً ما همه آنها را میشناسیم یکی از آنها دکتر میلسپو است که در مملکت ما خوب کار کرده است و یکی دیگر مولیتر بود که اخلاقاً یک قدری بهتر بود ولی متأسفانه دکتر میلسپو اعمالش خیلی خوب بود ولی اخلاقش خیلی تند بود در اینجا که مینویسد با استشاره وزیر دارائی بنده گمان میکنم اگر بجای این کلمه نوشته شود با تصویب وزیر دارائی بهتر باشد زیرا ممکن است همان لجاجتی را که بنده در وجود او سراغ دارم باعث شود که کارمندان صحیحی که ما داشته باشیم و مخالف نظر او باشند از کار بیندازد این است که بنده تقاضا میکنم از آقای وزیر دارائی که موافقت فرمایند که بعد از استشاره نوشته شود با تصویب وزیر دارائی.

مخبر - مقصود آقای دهستانی تأمین است زیرا اینجا

ذکر شده است که با رعایت قوانین بنا بر این همانطور که ممکن است که بقول ایشان لجوج باشد مگر مانعی دارد که بگویند دارائی هم خیلی لجوج تر باشد باین جهت این کلمه استشاره و رعایت قوانین نظر ایشان را تأمین میکند

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای دهستانی موافقین برخیزند (کسی قیام نکرد) تصویب نشد

پیشنهاد آقای تهرانچی

اینجا بنده پیشنهاد میکنم تحت دستور و با نظر نوشته شود **تهرانچی -** اگر مقصود از نظارت این است که تحت دستور و امر وزیر دارائی است البته فرقی نمیکند (نخست وزیر - تحت نظر) تحت نظر را بنده نمیدانم چه چیز است اگر مقصود این است که تحت اجازه دستور وزیر دارائی است بسیار خوب و اگر غیر از این است بنده پیشنهاد کردم که تحت دستور نوشته شود و باید با اجازه وزیر دارائی باشد

مخبر - در موقعی که آقای تهرانچی تذکر دادند بنده جواب دادم ولی متأسفانه تشریف بردند بیرون این جا در این ماده چند کلمه گنجانده شده یکی رعایت قوانین است وقتی که رعایت قوانین را بایستی کرد هر کس را با هر اختیاری دعوت فرمائید ناچار بایستی آن قوانین را رعایت بکنند و بعلاوه باید همیشه این فکر را هم کرد که ممکن است دیگری با فکر او معارضه بکنند آن دیگری اگر قوانین باشد که محال است برخلاف رفتار کند و اگر اشخاص هم باشند که فلج خواهند کرد از طرف دیگر مطابق قانون اساسی وزیر دارائی است که در مقابل مجلس مسئول است باینجهت نمیشود دخالت وزیر دارائی را سلب کرد بنابراین با توضیحاتی که در کمیسیون داده شده و این توضیحاتی که در مجلس داده میشود و عبارت هم بعنوان تحت نظر تلقی میشود تصور میکنم که مقصود آقا تأمین باشد

تهرانچی - عرض میکنم خود آقای مخبر نظر بنده را تأیید فرمودند برای اینکه فرمودند مطابق قانون اساسی وزیر مسئول است پس از این جهت باید با اجازه و تصویب ایشان باشد و بنده همچو استنباط میکنم که آن نظارت کلی

یعنی همین و ما نمیتوانیم مطابق قانون اساسی کسی را که مسئول میدانیم بدون تصویب او بکس دیگر اختیار بدهیم دیگر اینکه قوانینش را تمام اعضاء دولتی در تحت اشل تا بالا همه باید رعایت بکنند این است که بنده از این عبارت اتخاذسند میکنم که در این موارد باید با اجازه و دستور وزیر دارائی باشد و چون نظر بنده بطوری که آقای مخبر فرمودند تأمین است پس میگیرم و اگر اینطور نیست به پیشنهاد بنده رأی بگیرید.

طوسی - بنده مخالف با این پیشنهاد هستم.

روحی - آقا پیشنهاد مطرح نیست اصول مجلس را ما باید رعایت کنیم

طوسی - بنده مخالف هستم حق ندارم حرف بزنم. (همهمه نمایندگان)

رئیس - آقای تهرانی رأی بگیریم به پیشنهاد شما؟
تهرانچی - چون نظر بنده تأمین است همانطور که آقای مخبر فرمودند باین جهت پس میگیرم

رئیس - از صحبتی که شد نظر شما تأمین شده است حالا میخواهید رأی بگیریم...

مخبر - ملاحظه بفرمائید آقا يك پیشنهادی شد اولاً پیشنهادی که میشود یا عضو کمیسیون حق دارد در مقابل آن حرف بزند یا مخبر یا دولت نسبت به پیشنهادیکه آقای تهرانی دادند بنده توضیحاتی دادم و دانه دانه عرض کردم و ثبت شد و این اتخاذ سندی هم که ایشان از بیان بنده کردند خوب عریض بنده هرطوری که ایشان تعبیر بکنند بیان بنده ثبت است لهذا مطلب هم روشن است و عبارت فارسی است ایشان هم پیشنهادشانرا استرداد کردند دیگر رأی گرفتن لازم ندارد.

رئیس - رأی گرفته میشود جماده هشتم با اصلاحاتی که شد آقایان موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده نهم قرائت شد.

ماده نهم - با رعایت قوانین مربوطه پرداخت یا انتقال و جوه عمومی - انتقال اموال دولتی تقلیل یا الغاء مالیاتها

و عوارضی که قانون اجازه داده باشد با امضاء وزیر دارائی و موافقت رئیس کل دارائی خواهد بود هیچ نوع تعهد مالی بوسیله یا بنام دولت ایران بدون تصویب کتبی وزیر دارائی و رئیس کل دارائی صورت نخواهد گرفت.

رئیس - آقای یمین اسفندیاری.

یمین اسفندیاری - بنده در تأیید فرمایشات آقای ملک مدنی میخواستم عرض کنم و منتظر بودم که ماده نهم مطرح شود این اظهار را بکنم حالا چون در ماده هشت این اظهار را کردند و چون آقای وزیر دارائی هم نسبت به این تقاضائیکه ایشان داشتند در کمیسیون موافقت فرمودند و این مالیات جنگی که لایحه اش آمده است چون حالا مطرح نیست نمیشود در اطرافش صحبت کرد ولی اثراتی که فعلاً گذاشته این است که همه شرکتهار را فلج کرده و هم بمردمانی که حقوق بگیر هستند شامل میشود چون موافقت فرمودند آقای وزیر دارائی بنده انتظارم این است که در جلسه مجلس شورای ملی این اظهار را بکنند که این لایحه میماند تا اینکه دکتر میلیسپو که مستشار مالی است بیاید و با نظر ایشان این موضوع حل شود.

وزیر دارائی - اگرچه فرمایشاتی که آقای یمین اسفندیاری فرمودند مربوط باین ماده نیست ولی چون در اطراف این لایحه مالیات بر درآمد صحبتی هست بنده موقع را مناسب میدانم لازم دانستم که عرض کنم کسانی که از دولت حقوق میگیرند و کسانی که عایداتشان از ده هزار تومان کمتر است هیچ چیز اضافه گرفته نمیشود با وجود اینها چون عجله دولت در این کار ندارد گفتیم در کمیسیون باشد تا يك قدری مطالعه درش بشود.

یمین اسفندیاری - اینکه بنده در این موضوع در این موقع صحبت کردم... (جمعی از نمایندگان با همهمه آقا این موضوع مطرح نیست) از این لحاظ بود که در اینجا مینویسد با رعایت قوانین مربوطه پرداخت یا انتقال و جوه عمومی - انتقال اموال دولتی تقلیل یا الغاء مالیاتها و عوارضی که قانون اجازه داده باشد با امضاء وزیر دارائی و موافقت

رئیس کل دارائی خواهد بود) بنده از این موقع استفاده کردم که این مالیات را هم که دولت بمجلس آورده باید با موافقت رئیس کل مالیه بنا بر این باید بماند برای بعد اما اینکه آقای وزیر دارائی فرمودند اشتباه فرمودند بعد از اینکه این لایحه طرح شد اینجا تذکر خواهم داد بنده که دولت در چه اشتباهی بوده است که تصور میکنند تحمیل بمستخدمین و حقوق بگیران نیست (ترقی - شامل حقوق بگیران نیست) خیر کاملاً هست.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موقعی که این ماده در کمیسیون مطرح شد بنده خواستم این را اینجا عرض کنم که در صورت جلسه باشد و آن این بود که با رعایت قوانین مربوطه این نکته در کمیسیون اضافه شد چون ما در قانون اساسی مان ذکر شده است که هر نوع مقاوله نامه و قرارداد مالی که با دولت دیگر بسته میشود با تصویب مجلس شورای ملی معتبر است و بموقع اجرا گذاشته میشود و این اصل کلی است که در قانون اساسی پیش بینی شده است و البته همیشه این اصل باید معتبر باشد حالا هم این جمله عطف به آن ماده خواهد بود و با تصویب مجلس شورای ملی خواهد بود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - موافقین با ماده نهم برخیزند اغلب برخاستند تصویب شد ماده دهم قرائت شد

ماده دهم - رئیس کل دارائی یا کسی که از طرف او تعیین میشود در هر موردی که برای اجرای وظیفه لازم شمرده شود بطور غیر محدود بکلیه برگها پرونده ها قوانین و احکام و بتمام دفاتر و پرونده های حسابداری که مربوط بدارائی یا شعبات آن باشند دسترسی خواهند داشت

رئیس - موافقین با ماده دهم برخیزند (اغلب برخاستند)

تصویب شد. ماده یازدهم

ماده یازدهم - استخدام کارشناسان بیگانه و معاونین آنها برای خدمت در وزارت دارائی یا ادارات وابسته بامور مالی فقط با تقاضا و پیشنهاد رئیس کل دارائی بوده و تناسف

آنها در مقابل وی مسئول خواهند بود

رئیس کل دارائی باید برای ایجاد منابع در آمد تازه و اصلاح قوانین موجوده مالیاتی و تکمیل حسن جریان ادارات و نظارت محاسبات و انتقال و جوه عمومی و صرفه جوئی در هزینه های عمومی و توسعه اقتصادیات و رفاه کشور پیشنهاد ها و لوایح قانونی بدولت ایران تقدیم نماید
رئیس - آقای انوار

انوار - بنده يك پیشنهادی دارم و با آقای وزیر دارائی هم صحبت کرده بودم اینجا مینویسد استخدام کارشناسان بیگانه و معاونین آنها برای خدمت در وزارت دارائی یا ادارات وابسته بامور مالی فقط با تقاضا و پیشنهاد رئیس کل دارائی بوده و تمام آنها در مقابل وی مسئول خواهند بود عرض بنده این است که مسئولیت متوجه وزیر دارائی هم باشد این است نظر بنده ایشان هم اگر قبول کنند این پیشنهاد را خیلی خوبست والا عرضی ندارم

مخبر - گویا این جا سوء تعبیری شد از حیث مسئولیت البته اشخاصی را که استخدام میکنند و مورد حاجت باشند ایشان باید موافقت کنند با استخدامشان و بعد از اینکه موافقت کردند چون اشخاص تحت نظر این آدم خواهند بود مستقیماً مسئول د کتر میلیسپو خواهند بود و د کتر میلیسپو هم بموجب این قانون مسئول مملکت خواهد بود

انوار - مسئول وزیر هم هست آقا

رئیس - آقای اوحدی

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
اوحدی - بنده مخالف با کفایت مذاکرات زودتر از همه هم اجازه خواسته ام به بنده اجازه داده نشد

رئیس - بفرمائید

اوحدی - هر قضیه از قضایائی که در دنیا هست استعداد همه رقم صحبت در اطرافش ممکن است و استعداد دارد اعم از اینکه آن قضیه حق باشد یا باطل بنده هم خیلی صحبتها در اطراف این لایحه داشتم که بکنم ولی پیش خودم فکر کردم که يك دلائل راجح و ارجحی پیدا کنم و بدانم صلاح

در کدام قسم که در مجلس شورای ملی بعرض آقایان رسانده باشم فکرم به اینجا منتهی شد که امروز يك روز غیر عادی است امروز ما محتاج به مستشار هستیم مخصوصاً مستشاری که از کشور آمریکا انتخاب بشود که سابقه هم داشته باشد و آشنا بامور کشور ایران باشد روی مرفهه صلاح ملت و مملکت را در این تشخیص دادم که بایستی از هر جهت موافقت با این لایحه و این قانون استخدام بشود اینطور تشخیص دادم چیزی که بنده را نگران میکند این را بنده شخصاً و نمایندگان محترم هم دور و نزدیک به حیثیت و شخصیت دکتر میلسپو آشنائی داریم اما با آن چند نفری که بنام منشی بنام معاون بنام کارکن همراه ایشان میایند بنده که آشنائی ندارم این چند نفر همراه ایشان می آیند و مطابق این قانون جزء مستخدمین دولت خواهند شد و حقوق بگیر خواهند شد مجانی که نمی آیند پس معلوم میشود در این قانون ما میخواهیم آن شش نفر را بالاتر از خود میلسپو قرار بدهیم (بعضی از نمایندگان - اینطور نیست آقای) صبر کنید دلیل مرا بشنوید شما میگوئید اگر اختلافی راجع به شرایط استخدام دکتر پیدا شد بالاخره حلس را باید مجلس شورای ملی بکنند بسیار خوب اما اگر اختلافی راجع به این چند نفر معاون او شد حلس را که باید بکنند به صرف این که دکتر میلسپو مسئول است کافی خواهد بود؟ این چند نفری که همراه او می آیند یکی میشود رئیس حسابداری یکی میشود رئیس فلان اینها هم بایستی همانطور که افراد ایرانی که در ردیف آنها هستند يك مسئولیتهای قانونی دارند آنها هم باید مسئولیت داشته باشند (امیر تیمور برای هر کدام يك لایحه استخدام جداگانه میآورد) اجازه بفرمائید در ماده ۱۶ مینویسد اسامی و میزان حقوق هر يك از آنها بموجب قانون جداگانه معین خواهد شد ماده ۱۴ میگوید استخدام کارشناسان بیگانه و معاونین آنها برای خدمت در وزارت دارائی یا ادارات وابسته بامور مالی فقط با تقاضا و پیشنهاد رئیس کل دارائی بوده و تمام آنها در مقابل وی مسئول خواهند بود یعنی در مقابل کسی

دیگر مسئول نیستند و من با این قسمت مخالفم.

معدل - خود دکتر میلسپو در مقابل دولت مسئول است **اوحدی** - پس بنویسید تمام وزراء هم در مقابل رئیس الوزراء مسئولند.

مخبر - آقای اوحدی بدو راجع به آن شش نفر فرمودند بعد آقایان تذکر دادند که ماده ۱۶ را ملاحظه بفرمائید بعد راجع بماده ۱۱ توضیح دادند و گفتند اشخاصی که استخدام میشوند بمسئولیت او خواهند بود البته این اشخاص بر طبق مقررات استخدام خواهند شد بر طبق تقاضای شخص دکتر میلسپو و چون خود او تقاضا کرده است که بایستی آن اشخاص در برابر شخص دکتر میلسپو مسئول باشند خود دکتر میلسپو هم در برابر وزارت و قانون مسئول میباشد اما مسئولیت آقای اوحدی میدانند که يك باب مفصلی است از حقوق و انواعش هم فرق میکند مقصود از این مسئولیت مسئولیت های اداری مسئولیت های وظیفه و مسئولیت های قانونی است اما مسئولیت هائی که هر کس در هر مملکتی باشد در مقابل قانون خواهد داشت از آنها سلب نمیشود.

پیشنهاد آقای منشور.

پیشنهاد میکنم کلمه و ایرانی بعد از کلمه بیگانه اضافه شود.

منشور - عرض میکنم که بنده نمیخواهم تمام فروض و تقواینی که وضع شده است در این قسمت عرض کنم فقط خواستم اینجا کتفا کنم به کلمه ایرانی برای اینکه در آن موقع که این شخص استخدام شده بود یکعده کارشناسان ایرانی بوده اند که بهشان احتیاج داشتند و آنها را هم استخدام کرده اند که شاید الان هم با این تشکیلات که هست آنها يك اختیاراتی دارند و ما باید این اختیار را به آنها بدهیم که همینطور که کارشناسان خارجی را استخدام میکنند کارشناسان ایرانی را هم استخدام بکنند و مانعی برایشان نداشته باشد.

رئیس - چه لزومی دارد ایرانی را بنویسیم لازم نیست. **مخبر** - عقیده آقای منشور در ماده هشت تأمین شده است یعنی اجازه داده نشده است که از مستخدمین ایرانی استفاده

شود و مقصود همانهاست و این برای تأمین نظریه ایشان کافی است.

منشور - بنده با این توضیح آقای نقابت مخالفم ممکن است که يك کارشناسی باشد و سابقه استخدامی نداشته باشد. **رئیس** - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - این مطالب خیلی واضح است يك نفر ایرانی را بخواهند از ش استفاده کنند مطابق قانون استخدام و بر طبق قانون استخدام میکنند (صحیح است) در وزارت دارائی یا سایر وزارت خانه ها و مطابق قوانین استخدامی که داریم استخدام میکنند و لازم نیست که در اینجا تذکر داده شود ولی در مورد مستخدمین خارجی وقتی که بخواهند او را استخدام کنند بایستی لایحه استخدام او را با شرایط خاصی بمجلس بیاورند و استخدامش بکنند بنابراین مستخدم ایرانی با او فرق میکند و در اینجا ذکرش لزومی ندارد.

منشور - استرداد میکنم.

پیشنهاد آقای اوحدی.

در ماده ۱۱ در سطر ۳ بعد از کلمه مسئول اضافه شود و همچنین قوانین استخدامی مثل سایر کارمندان خواهد بود.

مخبر - آقای اوحدی توضیحاتی بیان فرمودند و این عبارتی که پیشنهاد فرمودند يك قدری توجه بفرمائید اگر این عبارت را ما بخواهیم اضافه کنیم اسباب اشکال می شود زیرا این مستشاران هم مطابق يك قانون خاصی مثل همین قانون که الان آورده اند استخدام می شوند و مشمول قانون استخدام نمی توانند باشند پس فقط نگرانی که آقای اوحدی دارند راجع بمسئولیت است آنرا هم بنده در موقعی که توضیح دادم مذاکرانی شد که آقا توجه فرمودید چون این شخص خودش پیشنهاد کرده و تقاضا کرده که فلان زید هم استخدام شود و او هم استخدام شده البته او هم در مقابل قوانین استخدامی و تشریفاتی مسئول است و در مقابلش اما مسئولیتی را که هر فردی در يك مملکت متوقف فیها در مقابل قانون دارد از هیچکس سلب نمی شود مسئولیت قانونی مثل سایر به اشخاص چسبیده است و از کسی سلب نمی شود.

اما این مسئولیت از نظر کار است که از لحاظ کاربرد اداری او مسئول رئیسش است و رئیسش هم مسئول ما است **رئیس** - خطاب به آقای اوحدی پیشنهادتان را پس می گیرید؟

اوحدی - عرض می کنم اگر

رئیس - عرض کردم پیشنهادتان را پس می گیرید یا رأی بگیریم .

اوحدی - حالا دارم عرض می کنم که پس بگیریم یا خیر شما فرصت بدهید اگر این بیانی را که آقای مخبر کردند که آن افراد بیگانه هم از تخلفات و وظایف اداری يك مسئولیت قانونی دارند بنده پیشنهادم را مسترد میکنم **رئیس** - بسیار خوب

پیشنهاد آقای دکتر ادهم

در سطر دوم کلمه فقط حذف و در سطر سوم بجای و تمام آنها الخ نوشته شود رئیس کل مالیه مسئول

دکتر ادهم - چون بنده می بینم که در قسمت آخر ماده که اینها مسئول رئیس کل مالیه هستند اختلافاتی هست بنده این پیشنهاد را کردم که اولاً کلمه فقط احتیاج ندارد و بنده کلمه فقط را در اینجا لازم نمی بینم چون اینجا مینویسد فقط به پیشنهاد ایشان خواهد بود و در قسمت آخرش هم که نوشته شده است مسئولیت آنها به عهده مستشار مالیه خواهد بود چون آنها مسئول این مستشار خواهند بود و این مستشار هم مسئول دولت و وزارت خانه است بنا بر این رفع اشکال میشود

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - این سوء تفاهم کرده است برای آقای دکتر مقصود این است که آقای دکتر میلسپو که رئیس کل مالیه است برای مستخدمیکه برای امور مالی استخدام میشود این اجازه داده شده و حصر شده است برای این نظر و این برای همین قسمت در نظر گرفته شده است و در نظر گرفته شده است که مستشاران مالی فقط با نظر او باشند و حصر داده است

برای آنها و در کمیسیون هم صحبت شد یکی از آقایان نظر بحدفش داشتند آقای وزیر دارائی فرمودند لزوم دارد بعلاوه مطلب هم يك طرفی نیست يك طرفش اوست و يك طرفش ما باین جهت بعد از مذاکراتی که شده نتیجه این شده و دیگر این پیشنهاد لزومی ندارد

دکتر ادهم - پس میگیرم

پیشنهاد آقای فرمانفرمائیان

رئیس کل دارائی موظف است گزارش در هر سه ماه تهیه و توسط وزیر دارائی برای اطلاع نمایندگان مجلس توزیع نمایند که حاکی از آمار کامل در آمد و هزینه الی آخر

بعضی از نمایندگان - آقا این در ماده هست

رئیس - آقای فرمانفرمائیان

فرمانفرمائیان - سابقاً هم که دکتر میلسپو در ایران بود ترتیب این بود که گزارشی که در هر سه ماه یکبار تهیه میکردند طبع و توزیع می کردند بین نمایندگان و این قسمت يك آمار مفیدی بود که نمایندگان هم مطلع میشدند حالا بنده می بینم اشکالی ندارد اگر که جریان همین خواهد بود پیشنهاد بنده تأمین میشود و اگر اینطور نیست این طور جریان را انجام فرمایند و این نظر را در ماده بگنجانند.

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده دوازدهم موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

فرمانفرمائیان - پس تکلیف پیشنهاد بنده چه شد.

رئیس - ماهیانه باشد که بهتر است. ماده سیزدهم.

ماده سیزدهم - در مواردی که موضوع تقدم پیش آید رئیس کل دارائی بعد از وزیر دارائی مقام اول را دارا خواهد بود.

رئیس - موافقین با ماده سیزدهم برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده چهاردهم.

ماده ۱۴ - رئیس کل دارائی حق ندارد در مسائل سیاسی

یا مذهبی مداخله کند و نباید با مؤسسات بازرگانی خصوصی بستگی داشته باشد و بطور کلی بجز در مواردی که در این قانون تصریح شده رئیس کل دارائی موظف است طبق قوانین ایران که فعلاً مجری است یا بعداً وضع میشود رفتار کند.

رئیس - آقای انوار.

انوار - این جا بنده در اصل موضوع ابرادی ندارم توجه میدهم وزارت دارائی و مخبر را که در این جا عبارت بد تنظیم شده است و مقصود خوب فهمیده نمیشود استدعا میکنم که جمله را در نظر بگیرند و این عبارات که این طرز نوشته شده است درست نیست. نوشته است: رئیس کل دارائی حق ندارد در مسائل سیاسی یا مذهبی مداخله کند و نباید با مؤسسات بازرگانی خصوصی بستگی داشته باشد و بطور کلی بجز در مواردی که در این قانون تصریح شده رئیس کل دارائی موظف است طبق قوانین ایران که فعلاً مجری است یا بعداً وضع میشود رفتار کند. این عبارت اصل مطلبش معلوم است میخواهد بگوید وزیر دارائی طبق قوانین ایران عمل بکند بطور کلی حالا چه میکند؟ استثنا میکند و میگوید بجز در مواردی که در این قانون تصریح شده است. باید نوشته شود رئیس کل دارائی در مواردی که در این قانون تصریح شده موظف است طبق قوانین ایران رفتار کند عبارت بجز مواردی را که در اینجا آوردند يك قدری غیر سلیس است. عبارت را اینطور پیشنهاد میکنم رئیس کل دارائی حق ندارد در مسائل سیاسی یا مذهبی مداخله کند و نباید با مؤسسات بازرگانی خصوصی بستگی داشته باشد و بطور کلی رئیس کل دارائی موظف است طبق قوانین ایران که فعلاً مجری است یا بعداً وضع میشود در مواردی که در این قانون تصریح شده رفتار کند. این را بنده برای اینکه صحیح باشد عبارت این پیشنهاد را کردم حالا بسته بنظر آقایان است.

مخبر - عرض کنم چیزی که اسباب خیال شده است برای آقای انوار همین مطلب است که این کلمه بجز مواردی که در این قانون گذاشته شده است نکته که متضمن يك

مقاصد دیگری باشد. زیرا اگر عبارت نوشته شود رئیس کل دارائی باید بطور کلی موظف باشد طبق قوانین ایران که فعلاً مجری است یا بعداً وضع میشود در مواردی که در این قانون تصریح شده رفتار نماید. این آنرا از حفظ مسئولیت محروم میکند اما آن استثناء برای چیست؟ اگر این کلمه بجز مواردی را برداریم و بگوئیم که رئیس کل دارائی مسئول سابقه و لاحق است پس باید بر طبق این عمل بکند وقتی برای او اختیاری قائل نشدیم یعنی ننوشتیم الا آنچه در این قانون مخصوص نوشته شده ما اختیارات ایشان را از بین برده ایم. ما اینجا اختیارات را او را تعیین میکنیم وقتی که داریم تعیین میکنیم ناچار باید بوجود آنها توجه بکنیم و بگوئیم قوانین ما را رعایت بکنند در ضمن هم تذکر میدهیم که قوانین سابق و لاحق هم باید رعایت شود آقای انوار استدعا میکنم توجه فرمائید وقتی که يك مقاوله نامه (انوار - من اصلاح عبارتی کردم) بنده که از پیش خود عرض نمیکنم توضیحی که در مجلس داده میشود در مقابل سؤال نمایندگان از نظر تفسیر قانون معتبر است و با این تذکرات چون ارزش قضائی دارد مقصود آقا تأمین خواهد شد وقتی مقاوله نامه بین بنده و آقای انوار تنظیم شود آنوقت در آخرش بنویسیم که جز مقاوله نامه و چیزی که در این ورقه ذکر شده است ما بر یکدیگر حقی نداریم این البته نفسی مطلب از ما نمیکنند عرض کردم بنده بهمین معنی خواستم تذکر بدهم که مقصودی را که آقای انوار دارند تأمین است و ما هم مطلب را بهمین صورت که ایشان تذکر میفرمایند می فهمیم غیر از قوانین گذشته و آینده يك حقی بعنوان حق حسن اجرای قانون در این مقررات برای ایشان تعیین شده است در این موقع آقای رئیس از صندلی ریاست برخاسته و آقای بیات نائب رئیس بجای ایشان جلوس فرمودند.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

طباطبائی - بنده مخالفم.

نایب رئیس - فرمائید.

طباطبائی - عرض کنم مذاکرات را که بنده کافی نمیدانم برای این است که دوسطر آخر ماده زائد است قانون البته لازم الاجراست. چه لزوم دارد. قانون موقتی که بقوت خود باقی است لازم اجراست و هر کس باید اطاعت بکند ما هر قدر در قانون مینویسیم که این قانون قابل اجراست و بایستی عمل شود. اگر موافقت فرمائید این دوسطر آخر از جمله (و بطور کلی) الی آخر از ماده حذف شود.

نایب رئیس - آقای ملک مدتی.

ملک مدنی - نظر آقای طباطبائی بجای خودش صحیح است و بنده هم خواستم خدمتشان عرض کنم که منظور آقا تأمین است و لزومی هم ندارد این قسمت حذف شود برای اینکه طرف يك شخص خارجی است البته اگر داخلی بود باید رعایت بکنید ولی يك شخص خارجی است و آن يك مقررات و شرایط علیحده دارد البته اینجا هم باید قوانین ما را رعایت بکنند این موضوع عیبی ندارد تذکرش در اینجا.

نایب رئیس - پیشنهادی است قرائت میشود. پیشنهاد آقای دهستانی.

پیشنهاد میکنم در ماده ۱۴ قبل از کلمه رفتار نوشته شود طبق ماده ۲ قانون استخدام خارجی مصوب ۲۳ قمر ۱۳۰۱ رفتار نماید.

نایب رئیس - آقای دهستانی.

دهستانی - اساساً در تمام کترات های اتباع خارجی مطابق این قانون قسمتی که بنده پیشنهاد کردم باید نوشته شود قانون را از برای آقایان میخوانم. شرایط اساسی کترات مستخدمین خارجی.

ماده اول - مواد کترات مستخدمین خارجی مربوط بمسائل ذیل باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد.

ا - ملیت مستخدم

ب - مدت استخدام

ج - سمت مستخدم

د - حقوق سالیانه و کلیه مسائل مالی مربوطه بمستخدم

ماده دوم پس از تصویب فقرات مزبوره در ماده اول سایر

شرائط را دولت تعیین و کنترات را امضاء نماید و در هر کنترات باید دولت بموجب ماده صریحی قید نماید که مداخله در امور سیاسی و تخلف از قوانین مملکتی و نظامات داخلی اداری موجب نقض کنترات بدون هیچگونه حقی برای مستخدم متخلف خواهد بود این عمل نه تنها که در این قسمت است در کنترات قبلی ذکر میشد بلکه در کنترات سایر اتباع خارجی هم معمولاً و اساساً نوشته میشد این بود که بنده پیشنهاد کردم که آقایان متوجه باشند که این ماده قانون اساسی مستخدمین خارجی را که در تمام کنترات ها نوشته میشد در اینجا هم نوشته شود

نایب رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کنم مادر صورتی این شرائط را ذکر میکردیم که شرائط دیگری ذکر نکرده باشیم حالا که ذکر کردیم لزومی ندارد

نایب رئیس - نظر آقای مخبر.

مخبر - باتوضیحی که آقای ملک مدنی دادند تصور میکنم آقای دهستانی قانع شده باشند

دهستانی - پس میگیرم پیشنهاد خودم را

پیشنهاد آقای طباطبائی

پیشنهاد میکنم دوسطر آخر ماده چهاردهم از کلمه (بطور کلی) به بعد حذف شود

نایب رئیس - آقای طباطبائی (بعضی از نمایندگان اینرا که توضیح دادند)

طباطبائی - بلی توضیح دادند. این قسمت بر خلاف نظر من است. قانون میگذرانیم البته قانون لازم الاجراست مطاع و متبع است در صورتیکه این بخودی خود همیشه بقوت خود باقی است هر قانونی که میگذرانیم برای همه مطاع است و متبع. ~~خارجی~~ در این موضوع اصلاً معنی ندارد مستخدم ایران است. البته يك مستخدم عالیمقام و يك مستخدم مجرب که بهتر از همه میدانند باید رعایت بکنند این چه قیدی است که ما در اینجا بکنیم. چه لزومی دارد که ما بنویسیم حالا روز است. روز است دیگر (معدیل

خارجی است ما با بنویسیم) هر قانونی که گذشته بقوت خودش هست همه هم باید اطاعت بکنند.

نایب رئیس - نظر آقای مخبر

مخبر - عرض کنم راجع به پیشنهاد توجه بفرمایند. پیشنهاد حذف فرمودند از بطور کلی تا آخر و دلیل حذف که آقای طباطبائی پیشنهاد میکنند بواسطه شدت وضوح مطلب است که چون مطلب کلاماً واضح است خوب است که ذکر نکنیم. اولاً مسئولیت اشخاص در برابر قانون عرض کردم دو نوع مسئولیت است یکی مسئولیتی است که در مقابل يك قراردادهاى ایجاد میشود یکی هم مسئولیتی است که مثلاً ممکن است فلان خارجی که داخل مملکت میشود مرتکب قتل بشود این در مقابل قانون مسئول است لازم نیست که بگوئیم مسئول است یا نه اما اگر يك شخصی را دعوت کردیم برای کاری و صلاحیت برای او قائل شدیم که سابقاً قانون قائل نشده بود ما ناچار بودیم بگوئیم که بجز اینکه این قانون را رعایت بکند باید مطیع سایر قوانین هم باشد این تاکید يك معمائی است نه اینکه او تصور بکند که بالخصوص مسئول این قانون است نفع در این است که ذکر بشود.

طباطبائی - پس گرفتیم پیشنهاد خودم را

نایب رئیس - رای گرفته میشود بماده چهاردهم آقایانی که موافقند اظهار موافقت بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده پانزدهم.

ماده پانزدهم - هر گاه در تفسیر و اجرای این اختیارات و وظائف اختلافاتی ایجاد شود رئیس کل دارائی مکلف است برای حل و فصل این قبیل اختلافات با دولت و وزیر دارائی تشریک مساعی نماید و در صورت بقاء اختلاف طرفین نباید قبل از اطلاع و تصمیم مجلس شورای ملی اقدامی نمایند

یکی از نمایندگان - تشریک در اینجا معنی ندارد اشتراك بهتر است

مخبر - بلی اشتراك صحیح است. تشریک صحیح نیست **نایب رئیس** - رای گرفته میشود بماده پانزدهم با اصلاح

این کلمه یعنی تبدیل عبارت تشریک مساعی به اشتراك مساعی آقایان موافقین اظهار موافقت بفرمایند (اغلب برخاستند تصویب شد) ماده شانزدهم

ماده ۱۶ - دولت مجاز است بر رئیس کل دارائی اختیار دهد علاوه بر يك نفر ماشین نویس امریکائی و یک نفر منشی امریکائی شش نفر کارشناس برای رشته های مختلف امور دارائی از اتباع دول متحده امریکا انتخاب و همراه خود بایران بیاورد اسامی و میزان حقوق هر يك از آنها بموجب قانون جدا گانه معین خواهد شد

نایب رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده اصولاً با این لایحه موافقم و این استخدام را خیلی مفید میدانم ولی نظری که داشتم فقط يك اصلاحی بود. در استخدام مستخدمین خارجی چهار چیزش را باید مجلس تصویب کند یکی اسم است و یکی میزان حقوق و یکی سمت و یکی مدت خدمت در این ماده برای آن شش نفری که اجازه داده شده است که خود دکتر میلسپو بیاورد آخر ماده نوشته شده است که اسامی و میزان حقوق هر يك از آنها بموجب قانون جدا گانه تعیین خواهد شد سمت و مدت خدمتش هم باید اضافه شود چون از وظائف مجلس است این است که منظورم این بود که اسامی و میزان حقوق و سمت و مدت خدمت را بنویسند (تصحیح است)

نایب رئیس - نظر آقای مخبر

مخبر - راجع بمدت خدمت که تذکر فرمودند بنده موافقت تامه دارم ولی سمت آنها در ماده نوشته شده است که یکی ماشین نویس است (بعضی از نمایندگان - سمت آن شش نفر دیگر معلوم نشده است) و نوشته شده است که علاوه بر یک نفر ماشین نویس امریکائی و یک نفر منشی امریکائی شش نفر کارشناس برای رشته های مختلف امور دارائی از اتباع دول متحده امریکا. اولاً قید شود از اتباع دول متحده امریکائی شمالی (صحیح است) و بعد از میزان حقوق هم نوشته شود (و مدت خدمت و سمت) بنده پیشنهاد ایشان را قبول میکنم **معاون وزارت دارائی** - صحیح است بنده هم قبول میکنم.

نایب رئیس - رای گرفته میشود بماده شانزدهم با اصلاحاتی که پیشنهاد شد یکی کلمه امریکائی شمالی و دیگری ومدت خدمت و سمت بعد از کلمه میزان حقوق آقایانیکه موافقت اظهار موافقت بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده الحاقیه از طرف آقای روحی.

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد مینماید.

ماده الحاقیه - کلیه متخصصین خارجی که فعلاً در استخدام دولت ایرانند و یا از این ببعده استخدام می شوند مکلف اند که قبل از اشتغال بخدمت در جلسه ای که در تالار شهرداری با حضور وزیر مربوطه و رئیس دادستان دیوان کشور و شهردار و اعضاء انجمن شهرداری منعقد می شود سوگند یاد نمایند که در طول خدمت خود قصدی جز خدمت گذاری صادقانه به کشور و ملت ایران نداشته باشند.

تبصره آئین نامه و تشریفات این عمل را هیئت وزیران تدوین مینمایند.

نایب رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم اینکار را بعقیده بنده بایستی خیلی بیشتر بکنند و در همه جای دنیا هم معمول است ما نمایندگان هم سوگند می خوریم و در قسمتهای دیگر کشور هم رایج است البته مستخدمین خارجی هم که می آیند بایستی سوگند یاد کنند که در طول خدمت خود بکشور ایران خیانت نکنند این يك اصلی است که باید ما بگذاریم در اینجا که آنها قصدی جز خدمت بملت ایران نداشته باشند تمنا میکنم که آقای وزیر دارائی این را بپذیرند.

وزیر دارائی - اساساً نظر آقای روحی صحیح است ولی جایش این جا نیست که بحث کند زیرا این امر راجع بتمام مستخدمین خارجی است و این لایحه برای یک نفر است اینست که در اینجا مطرح نیست. (روحی - بنده نوشته ام تمام) چون جایش اینجا نیست میگذاریم برای بعد.

نایب رئیس - نظر آقای مخبر.

مخبر - عرض کنم که آقای روحی توجه بفرمائید يك مطلب کلی و اساسی را فرض بفرمائید در يك مورد خاصی

اعمال کنند و بحسبانند آن مورد خاص ایجاد يك توهمی میکنند آقای روحی توجه بفرمائید مثلاً ذکر شود هر کس که مسلم است باید نماز بخواند بعد اگر يك مستخدمی استخدام کردیم و بعد ذکر کردیم در پای آن لایحه استخدامش که کلیه مستخدمین باید نماز بخوانند ایجاد توهم میکنند با مقصود اصلی آقا که آقای وزیر دارائی موافقت کردند که هر مستخدمی چه اداری چه قضائی چه خارجی چه داخلی به آئین و مذهب خودش بایستی سوگند یاد کند که جز انجام وظیفه کار دیگری نکند و اگر در قانون استخدام دکتور میلسیو ما این ماده را بگذاریم گمان میکنم که خیلی با نزاکت وفق ندهد (صحیح است) این را اجازه بدهید در قانون استخدام و یا در يك قانون دیگری یا در يك ماده واحده بگذاریم.

نایب رئیس - آقای روحی.

روحی - عرض کنم بنده قصدی ندارم و عرض بنده منحصر باین قانون نیست بایستی يك مقرراتی برای مستخدمین خارجی وضع کنیم حالا در اینجا یا جای دیگر اگر آقای وزیر دارائی قید بفرمایند در جای دیگر بنده عرضی ندارم.

وزیر دارائی - بلی بلی.

نایب رئیس - مذاکرات در کلیات است (بعضی از نمایندگان - مخالفی نیست)

حمزه تاش - بنده عرضی دارم.

نایب رئیس - بفرمائید.

حمزه تاش - در عرایض قبلی بنده خیلی از آقایان تصور کردند که بنده با لایحه دولت و استخدام این مستشار مخالفم در صورتیکه اینطور نیست و بنده موافقم ولی این مطلب را خواستم عرض کنم که لازمه ندارد که تعریف کنیم از دیگران و از خود و از وضعیت خود تکذیب کنیم این مطلب مثل آب روشن است که در میان ایرانیان بسیار مردمان پاک و صحیح العمل بوده اند که بحسن لیاقت معروف هستند (صحیح است) راجع باظهار آقای طباطبائی و آقای هشتی بنده عرضی داشتم. آقای طباطبائی حق ندارند در مجلس

ما در حال ظلمت هستیم برای اینکه قوه اخلاق ما قوی نیست اینها يك مسائلی است که مربوط به وقایع يك قرن دو قرن نیست چندی قرن حکومت های استبدادی اخلاق ما را خراب کرده است یکی از نتایج و دلایل بزرگ این انحطاط اخلاقی این است که يك فرد ظالم به کشور مستولی شده و حکومت میکند يك ملتى وقتى که اراده اش ضعیف شد و پایه اخلاقش متزلزل گردید این مصائب و بدبختی ها در آنجا پیدا میشود وجود این همه مستبد در مملکت ما نتیجه انحطاط اخلاق ما است. امیرالمؤمنین (ع) گفت که من هیچوقت ظالم را ملامت نمیکنم و همیشه مظلوم را ملامت میکنم برای اینکه اگر مظلوم تن به ظلم ندهد ظالم پشیمان نمیشود (صحیح است) پس وجود يك ملت ضعیف و سست اخلاق مستلزم پیداشدن مستبد و طاغی است ما در حالت ضعف و انحطاط هستیم از هر طرف توی سرمان میزنند آیا ما برای اینکه بخواهیم خودمان را درست کنیم و توسری نخوریم همی باید این حرفها را بزنیم و بخودمان تعارف تحویل دهیم باور بکنید که من هم بقدر شما بلکه بیشتر میل دارم که بزرگ و با عظمت باشیم بنده هم ایرانی هستم نهایت آرزوی بنده هم این است که در صفوف اول ملل دنیا باشیم نهایت آرزویم این است که ما هم همه با ملل بزرگ دنیا باشیم ولی به حلاوت گفتن که دهان شیرین نمیشود اول شرط خوبی يك ملتى آن است که اخلاق خودش را اصلاح کند اولین قدم اصلاح این است که بمعایب خود اعتراف کرد در صدد ترمیم و رفع آنها بر آید ما باید اقرار کنیم که خیلی نواقص داریم که یکی از آنها کارهای اداری ما است.

یکی از نمایندگان - در این قسمت ما هم که حرف نداریم من هم همین را میخواهم عرض کنم که باید ما اصول اداری مان را درست بکنیم و این با حرف درست نمیشود ملاحظه

نایب رئیس - رأی گرفته میشود به این قانون مشتمل بر شانزده ماده آقایانی که موافقت باورقه اظهار موافقت بفرمایند. (اخذ و شماره آراء بعمل آمده هفتاد رأی موافق و سه ورقه سفید علامت امتناع اعلام گردید) [۴ موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

نایب رئیس - اجازه میفرمایند جلسه را ختم کنیم. جلسه آتی به روز یکشنبه ۲۴ آبان سه ساعت و نیم پیش از ظهر دستور بقیه شور لایحه قانون متمم بودجه. [مجلس یکساعت و بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد] **رئیس مجلس شورای ملی** - حسن اسفندیاری

اسامی موافقین - آقایان: نقابت - فرشی - دشتی - معدل - ناهید - شیرازی - مؤید نابتی - نصر تیان - مهدوی - منشور - کلرونیان - معینی - دهستانی - دکتر سنگ - امامی - اوحدی - هدایت پالیزی - تولیت - چایچی - فرمانفرمایان - مسعودی - مرآت - اسفندیاری - عطاءالله پالیزی - دکتر ادهم - مؤید قوامی - اکبر - محبط - فیاض - نائینی - داور - ارکانی - رضوی - دکتر تاج بخش - دکتر طاهری - اصفهانی - نواب زیدی - هاشمی - مجد ضیائی - صفاری - ساکینیان - طوسی - محمد طباطبائی - ملک زاده آملی - دکتر لقمان - نهوری - ابقوانی - رستم کیو - بهبهانی - مؤید احمدی - یهین اسفندیاری - رحمت سبیمی - مسعودی خراسانی - دکتر سبیمی - احمد فردونی - حمزه تاش - رفیعی - ابراهیمی ریگی - انوار - گرگانی - صفوی - ملک مدنی - لاریجانی - شهدوست - فتوحی - اصفهانیان - معتضدی - گودرزیان - مهذب - روحی - دکتر غنی - عزیزی - اردبیلی - شهابنگ -

ورقه سفید علامت امتناع - ۴

قانون

استخدام و حدود اختیارات رئیس کل دارائی

- ماده اول** - مجلس شورای ملی بدولت اختیار میدهد که آقای دکتر ارتور . س . میلپو تابع دول متحیده امریکائی شمالی را بسمت ریاست کل دارائی برای مدت پنجسال با اختیارات و وظایفی که در این قانون ذکر شده استخدام نماید .
- ماده دوم** - ابتدای استخدام از روز حرکت آقای دکتر میلپو از واشنگتن محسوب میشود و پس از انقضاء سهسال دولت ایران یا آقای دکتر میلپو مختار خواهند بود که دو سال باقی مدت استخدام را ادامه و یا فسخ نمایند ولی هر یک از طرفین باید قصد خود را دایر پایان خدمت چهار ماه قبل اعلام نموده باشد .
- ماده سوم** - حقوق رئیس کل دارائی از قزارسالی هیجده هزار دلار امریکائی (۱۸۰۰۰) میباشد که با قساق متساوی و ماهیانه بد دلار امریکائی پرداخته میشود و بعلاوه خانه مسکونی متناسب باشفل مشارالیه با سوخت و روشنائی بمعهده دولت خواهد بود .
- ماده چهارم** - هزینه مسافرت بایران و مراجعت آقای دکتر میلپو و خانواده بلا فصل ایشان از طرف دولت ایران تأدیه میشود و همچنین هزینه مسافرت مشارالیه در ایران برای انجام خدمت بمعهده دولت خواهد بود .
- ماده پنجم** - آقای دکتر میلپو در مقابل هر سال خدمت حق یکماه مرخصی با حقوق خواهد داشت و ممکن است این مرخصی برای مدت سه سال ذخیره شود و در داخل یا خارج ایران صرف گردد . هر گاه تا پایان دوره خدمت از آن استفاده نشود حقی برای حقوق مرخصی اضافه بر موجب معمولی نخواهد داشت .
- ماده ششم** - در صورتیکه قبل از پایان مدت استخدام آقای دکتر میلپو فوت نماید یا در نتیجه خدمت بدولت ایران ناتوان و از کار فروماند دولت ایران معادل حقوق دو سال بمشارالیه یا وراثت تأدیه خواهد نمود و همچنین هزینه مراجعت خود یا خانواده اش بمعهده دولت ایران خواهد بود . هر گاه علی فوق ذر دو سال آخر خدمت پیش آمد نماید مشارالیه یا وراثت فقط بدریافت حقوق بقیه مدت خدمت ذیحق خواهند بود .
- ماده هفتم** - در صورتیکه قرارداد استخدام آقای دکتر میلپو بجتهائی غیر از آنچه در ماده ششم ذکر شده پایان یابد دولت ایران بطور منصفانه با او رفتار خواهد کرد .
- ماده هشتم** - رئیس کل دارائی تحت نظارت کلی وزیر دارائی تصدی مستقیم نسبت بکلیه اداره امور دارائی خواهد داشت مشارالیه بانصوب وزیر دارائی اختیار تام برای تهیه بودجه خواهد داشت و در صورتیکه احتیاجی بتجدید سازمان باشد بانصوب وزیر دارائی در وزارت دارائی و سایر دوائر دولتی که بستگی مستقیم با وصول محاسبات و صرفی و جوه عمومی دارند تجدید سازمان خواهد نمود و حق دارد پس از استشاره با وزیر دارائی و طبق قوانین استخدامی هر کارمند وزارت دارائی یا هر کارمندی را که با اداره مالیه و یا بنگاههایی که با سرمایه دولتی اداره میشوند وابسته باشند و کارمندان دوائر دیگری را که با وصول محاسبات و صرف و جوه عمومی بستگی مستقیم دارند بمخدمت منصوب کند . ترفیع رتبه و تنزل دهد منتقل یا از خدمت معاف کند و نیز مکلف است با اشترک مساعی وزیر دارائی رفتار هر کارمندی را که مورد شکایت وزیر دارائی باشد بررسی نموده و اقدام لازم نماید .
- دولت ایران قبل از آنکه راجع بکلیه مسائل مالی اقدام یا تصمیم بگیرد با رئیس کل دارائی مشورت خواهد کرد . رئیس کل دارائی در جلسات هیئت وزیران و کمیسیونهای مجلس شورای ملی در مواردی که امور مالی مطرح است حق حضور خواهد داشت .

ماده نهم - بارعایت قوانین مربوطه پرداخت یا انتقال وجوه عمومی - انتقال اموال دولتی - تقلیل یا الغاء مالیاتها و عوارضی که قانون اجازه داده باشد با امضاء وزیر دارائی و موافقت رئیس کل دارائی خواهد بود. هیچ نوع تعهد مالی بوسیله یا بنام دولت ایران بدون تصویب کتبی وزیر دارائی و رئیس کل دارائی صورت نخواهد گرفت.

ماده دهم - رئیس کل دارائی با کسی که از طرف او تعیین میشود در هر موردی که برای اجراء وظیفه لازم شمرده شود بطور غیر محدود بکلیه برکها - پروندهها - قوانین و احکام و بشمام دفاتر و پرونده های حسابداری که مربوط بدارائی باشعبات آن باشد دسترسی خواهند داشت.

ماده یازدهم - استخدام کارشناسان بیگانه و معاونین آنها برای خدمت دروزارت دارائی یا ادارات وابسته بامور مالی فقط با تقاضا و پیشنهاد رئیس کل دارائی بوده و تمام آنها درمقابل وی مسئول خواهند بود.

رئیس کل دارائی باید برای ایجاد منابع درآمد تازه و اصلاح قوانین موجوده مالیاتی و تکمیل حسن جریان ادارات و نظارت محاسبات و انتقال وجوه عمومی و صرفه جوئی در هزینه های عمومی و توسعه اقتصادیات و رفاه کشور پیشنهادها و لوایح قانونی بدولت ایران تقدیم نماید.

ماده دوازدهم - رئیس کل دارائی موظف است گزارش ماهیانه و سالیانه تهیه و بوزیر دارائی تقدیم کند و ضمن آن آمار و اطلاعات مبسوطی از درآمد و هزینه و نقود. بانگداری. ارز و غیره بدهد تمام مکاتبات رسمی و دفاتر حسابداری باید بفارسی نوشته شود.

ماده سیزدهم - در مواردی که موضوع تقدم پیش آید رئیس کل دارائی بعد از وزیر دارائی مقام اول رادارا خواهد بود.

ماده چهاردهم - رئیس کل دارائی حق ندارد در مسائل سیاسی یا مذهبی مداخله کند و نباید با مؤسسات بازرگانی خصوصی بستگی داشته باشد و بطور کلی بجز در مواردی که در این قانون تصریح شده رئیس کل دارائی موظف است طبق قوانین ایران که فعلاً مجری است یا بعداً وضع میشود رفتار کند.

ماده پانزدهم - هر گاه در تفسیر و اجرای این اختیارات و وظائف اختلافاتی ایجاد شود رئیس کل دارائی مکلف است برای حل و فصل این قبیل اختلافات بادولت و وزیر دارائی اشتراك مساعی نماید و در صورت بقاء اختلاف طرفین نباید قبل از اطلاع و تصمیم مجلس شورای ملی اقدامی نمایند.

ماده شانزدهم - دولت مجاز است بر رئیس کل دارائی اختیار دهد علاوه بر یک نفر ماشین نویس امریکائی و یک نفر منشی امریکائی شش نفر کارشناس برای رشته های مختلف امور دارائی از اتباع دول متحده امریکای شمالی انتخاب و همراه خود بایران بیاورد. اسامی و میزان حقوق و سمت و مدت خدمت هر یک از آنها بموجب قانون جدا گانه معین خواهد شد. این قانون که مشتمل بر شانزده ماده است در جلسه بیست و یکم آبانماه یک هزار و سیصد و بیست و یک بتصویب مجلس شورای ملی رسید.